

ingediend op **1937** (2023-2024) – Nr. 4
6 maart 2024 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Binnenlands Bestuur,
Gelijke Kansen en Inburgering
uitgebracht door Bob Savenberg

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002
houdende evenredige participatie
op de arbeidsmarkt
en het decreet van 10 juli 2008
houdende een kader voor het Vlaamse
gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid

Documenten in het dossier:

1937 (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2 en 3: Amendementen

**Vlaams
Parlement**

Samenstelling van de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering:

Voorzitter: Kris Van Dijck.

Vaste leden:

Maike De Vreese, Nadia Sminate, Annabel Tavernier, Kris Van Dijck, Paul Van Miert;

Yves Buysse, Chris Janssens, Sam Van Rooy;

Katrien Partyka, Brecht Warnez;

Bob Savenberg, Bart Tommelein;

Staf Aerts, An Moerenhout;

Maxim Veys.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Bert Maertens, Freya Perdaens, Elke Sleurs;

Adeline Blancquaert, Guy D'haeseleer, Kristof Slagmulder;

Koen Van den Heuvel, Hilâl Yalçın;

Stephanie D'Hose, Emmily Talpe;

Celia Groothedde, Jeremie Vaneeckhout;

Kurt De Loor.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

I.	Toelichting door Gwendolyn Rutten, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen.....	4
	1. Horizontaal gelijkekansenbeleid.....	4
	2. Erkenning van partnerorganisaties.....	4
	3. Toegankelijkheid	5
	4. Antidiscriminatiebeleid	5
II.	Algemene bespreking	8
	1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	8
	1.1. Tussenkomst van Paul Van Miert.....	8
	1.2. Tussenkomst van Sam Van Rooy	9
	1.3. Tussenkomst van Bob Savenberg	9
	1.4. Tussenkomst van Kurt De Loor.....	10
	1.5. Tussenkomst van Orry Van de Wauwer.....	10
	1.6. Tussenkomst van Celia Groothedde.....	12
	1.7. Tussenkomst van Kris Van Dijck	13
	2. Antwoorden van de minister	13
III.	Artikelsgewijze bespreking en stemming	15
IV.	Eindstemming	19
	Gebruikte afkortingen	20
	Bijlage: zie de dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	
	Tekst aangenomen door de commissie.....	21

De Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering besprak op 20 en 27 februari 2024 het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid.

De getoonde presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting door Gwendolyn Rutten, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

1. Horizontaal gelijkekansenbeleid

Minister *Gwendolyn Rutten* start de toelichting door aan te geven dat het ontwerp van decreet vier grote onderdelen bevat, vier domeinen waarbinnen aanpassingen worden gedaan. Het eerste domein gaat over het Vlaamse horizontale gelijkekansenbeleid, het tweede over de erkenning van de partnerorganisaties, het derde over de aanpassingen voor toegankelijkheid en het vierde over de antidiscriminatieregelgeving. Dat laatste is ook meteen het grootste onderdeel.

Een horizontaal gelijkekansenbeleid betekent ervoor zorgen dat er doorheen elk beleidsdomein inspanningen worden geleverd voor gelijke kansen. Helaas beperkte zich dat in het verleden tot een grote inventaris van wat er al is gebeurd, om toch maar te kunnen zeggen wat er al allemaal is, aldus de minister. Het ontwerp van decreet probeert dat te veranderen. De minister wil een nieuwe aanpak, mee in lijn met het horizontale integratiebeleid. Dat wil zeggen dat er termijnen voorzien worden waarbinnen alle beleidsdomeinen moeten zeggen wat hun gezamenlijke doelstellingen zijn. Die termijn wordt ingekort van negen naar zes maanden na het aantreden van de Vlaamse Regering.

Er wordt ook afgestapt van dikke catalogi en inventarissen. De minister wil graag een echt actieplan dat alleen focust op nieuwe acties. Gedaan met op te sommen wat er al is, er moet gekeken worden naar wat anders moet en hoe dat aangepakt moet worden.

Het ontwerp van decreet voorziet ook in een delegatie aan de Vlaamse Regering om te bepalen hoe de departementen en agentschappen dat kunnen vormgeven. Dat valt onder de eigen verantwoordelijkheid van elk beleidsdomein en wordt gecoördineerd door ABB.

2. Erkenning van partnerorganisaties

Een tweede grote lijn van wat met het ontwerp van decreet beoogd wordt, is ervoor zorgen dat de partnerorganisaties structureel gefinancierd kunnen worden en niet langer in een permanente staat van onzekerheid hoeven te verkeren. Er wordt dus een decretale grond gemaakt om partnerorganisaties te erkennen.

Daar zitten drie grote lijnen in, waarvan gelijke kansen de eerste is, vult de minister aan. Om erkend te worden als partnerorganisatie voor gelijke kansen, moet er worden gewerkt rond gendergelijkheid, het welbevinden van personen uit de lgbtqi+-gemeenschap en de inclusie van personen met een handicap.

Daarnaast wordt er ook een hoofdstuk rond digitale inclusie voorzien. Dat is een nieuw onderdeel sinds 2020, wat tot nu toe ondervangen werd door het actieplan Iedereen Digitaal en daarmee structureel wordt verankerd.

Als minister van Binnenlands Bestuur, die verantwoordelijk is voor alle lokale besturen in Vlaanderen, voorziet ze uiteraard ook in ondersteuning voor de lokale besturen bij hun gelijkheidsbeleid.

De erkenning van de partnerorganisaties voor gelijke kansen komt voort uit het Vlaamse regeerakkoord (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 31/1). Er worden vandaag verschillende gelijkheidsorganisaties gefinancierd, die het beleid rond gelijke kansen adviseren en ook mee uitvoeren. Hun rol en het belang van de samenwerking met het middenveld worden ten volle erkend. Daarom wordt een objectief financieringskader gecreëerd gericht op het realiseren van de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse overheid, met een duidelijke taakafbakening, een efficiënte organisatie en vorm, en minder versnippering.

3. Toegankelijkheid

Dat brengt de minister bij de derde grote beleidslijn uit het ontwerp van decreet, die te maken heeft met toegankelijkheid. Ook dat is ondertussen een vast onderdeel van het Vlaamse beleid: een leefomgeving creëren die voor iedereen toegankelijk is.

De Toegankelijkheidsverordening legt minimale toegankelijkheidsvereisten op bij de nieuwbouw en renovatie van publiek toegankelijke gebouwen, maar die is geëvalueerd. Ook daar werd in de commissie al vaak over gesproken. Dat was volgens de minister toch wel om het schaamrood van op de wangen te krijgen. De verordening wordt immers blijkbaar nooit volledig correct toegepast. Er bleek onvoldoende kennis te zijn bij de ontwerpers over de wetgeving, onvoldoende expertise en tijd te zijn bij de ambtenaren, en ook de handhaving was bijzonder beperkt. Die knelpunten zullen worden weggewerkt via de regelgeving van Omgeving. Dat gebeurt in samenwerking met de minister van Omgeving, Zuhair Demir.

Toch wordt met het ontwerp van decreet al een eerste stap gezet. Zo wordt er een rechtsbasis voorzien om toegankelijkheidsdeskundigen te kunnen erkennen. Het is ook zo dat bij omgevingsvergunningen een nota zal moeten worden toegevoegd die de toegankelijkheidsstatus van het gebouw concreet omschrijft zodat bouwheren en architecten verplicht worden om bij aanvang van het project stil te staan bij de toegankelijkheid. Het is dan aan het lokale bestuur om die nota na te kijken.

4. Antidiscriminatiebeleid

De vierde grote lijn is het antidiscriminatiebeleid. In 2020 was er een evaluatiestudie met volgende onderzoeksvraag: biedt het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid wel een voldoende kader voor een doeltreffend antidiscriminatiebeleid? De minister overloopt de verschillende bevindingen uit die studie.

Er werd geconcludeerd dat zowel de kwantiteit als de kwaliteit van de handhaving van het Gelijkekansendecreet onvoldoende waren. Dat was trouwens een van de redenen om een Vlaams Mensenrechteninstituut op te richten, wat in 2022 gebeurde. Daarmee wordt voorzien in buitengerechtelijke handhaving, wat een alternatief is voor een loutere handhaving via hoven en rechtbanken. Het een sluit het ander uiteraard niet uit.

Er waren ook aanbevelingen die betrekking hadden op het Gelijkekansendecreet zelf. Er moesten aanscherpingen gebeuren om de transparantie en de toepasbaarheid

te verbeteren, en er waren ook een aantal lacunes merkbaar in verband met het Unierecht, die moesten worden gedicht. De wijzigingen hebben dus betrekking op het Gelijkekansendecreet en het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt, vervolgt de minister. Samen vormen die decreten de basis van de antidiscriminatiegeving in Vlaanderen.

De minister geeft in het kader van antidiscriminatie mee dat dit over acht onderdelen gaat. Beginnen doet ze met het toepassingsgebied personeel: wie wil men met het ontwerp van decreet beschermen tegen discriminatie? In het ontwerp van decreet wordt de terminologie gemoderniseerd. Zo wordt er vandaag niet meer gesproken over transseksualiteit, maar over geslachtsverandering. Daarnaast worden er enkele definities van discriminatiegronden uitgebreid. Heel concreet wil dat zeggen dat onder meer borstvoeding, adoptie, medisch begeleide voortplanting, vader- en meemoederschap en seksekenmerken ook zullen ressorteren onder geslacht. Onder burgerlijke staat zal in de toekomst ook de gezinssamenstelling worden begrepen. Dat wil zeggen dat alle verschillende vormen van gezinnen – alleenwonenden, co-ouders, alleenstaande ouders, nieuw samengestelde gezinnen en dergelijke – daaronder zullen ressorteren, vult de minister aan. Ook wordt het beschermende kenmerk gezinsverantwoordelijke toegevoegd. Dat aspect volgt uit de Europese richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers.

Het tweede onderdeel, het materieel toepassingsgebied, gaat over wanneer iemand beschermd is tegen discriminatie. Ook aan dat onderdeel wordt gesleuteld. Er moeten bijvoorbeeld enkele technische aanpassingen gebeuren naar aanleiding van de staatshervorming en de nieuwe Vlaamse bevoegdheden, zoals het groei-pakket. De verhouding tussen het Gelijkekansendecreet en het decreet Evenredige Arbeidsparticipatie moet verduidelijkt worden: het Gelijkekansendecreet is de *lex generalis*, het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt de *lex specialis*, voor alles wat de bevoegdheid Werk betreft. Dat houdt in dat, waar het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt niet of minder uitgebreid geregeld is, het Gelijkekansendecreet van toepassing is, bijvoorbeeld wanneer het gaat over discriminatiegronden.

Een derde onderdeel zijn de verschillende vormen van discriminatie. Uit de evaluatiestudie bleek immers dat rechters ervan uitgaan dat opzet vereist is om te kunnen spreken van discriminatie. Dat blijkt niet conform het Unierecht te zijn. Er hoeft helemaal geen sprake te zijn van opzet. Opzet kan in de beoordeling achteraf uiteraard wel een rol spelen, wanneer het bedrag van de schadevergoeding moet worden bepaald, maar in het louter vaststellen van de discriminatie is opzet geen aspect, tenzij in strafrechtelijke zaken. Daarom wordt er in het ontwerp van decreet uitdrukkelijk opgenomen dat opzet niet vereist is, zodat de onduidelijkheid die in de rechtspraak blijktbaar is ontstaan, opgehelderd kan worden. Er zijn ook een aantal verduidelijkingen van het begrip seksuele intimidatie. Ook dat is het gevolg van juridische en maatschappelijke ontwikkelingen.

Het vierde punt gaat over de rechtvaardigheidsgronden. Het is niet omdat er een onderscheid of verschil is in behandeling, dat er ook meteen sprake is van discriminatie. Verschillende situaties mogen verschillend behandeld worden. Er kunnen redenen zijn die dat onderscheid rechtvaardigen. In het ontwerp van decreet wordt verduidelijkt welke rechtvaardigheidsgronden van toepassing zijn op verschillende domeinen met verschillende kenmerken. Daarbij wordt telkens van de sterkste rechtsbescherming uitgegaan.

Het vijfde punt is positieve actie, wat vandaag al expliciet toegestaan is in het Gelijkekansendecreet. Het ontwerp van decreet geeft een machtiging aan de Vlaamse Regering om in bepaalde beleidsdomeinen – het decreet is van toepassing op alle bevoegdheden van Vlaanderen – een kader rond positieve acties te bepalen.

Als zesde onderdeel is er het kader rond de redelijke aanpassingen, gaat de minister verder. Zowel in de Grondwet als in het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap wordt het recht op redelijke aanpassing en de bevordering van toegankelijkheid onderschreven. Wat zijn redelijke aanpassingen? Het woord zegt het zelf: kleine, redelijke inspanningen die men moet of kan doen om personen met een handicap op gelijke voet kansen te geven in onze samenleving, bijvoorbeeld om te gaan werken, naar school te gaan, te sporten en toegang te hebben tot informatie. Als iets gecatalogeerd wordt als een redelijke aanpassing en men weigert die, dan is dat een vorm van discriminatie.

Dat is al zo in het bestaande decreet. Alleen is bij de evaluatie vastgesteld dat er nauwelijks reactie kwam op verzoeken tot redelijke aanpassing of dat reacties soms onredelijk lang op zich lieten wachten. Dan blijft dat natuurlijk dode letter. Het ontwerp van decreet tracht daaraan te verhelpen door onder meer termijnen in te schrijven waarbinnen men geacht wordt om te reageren. Daarnaast worden er indicatoren verankerd waarmee men rekening moet houden. Tot slot wordt ook in een delegatie voorzien voor de minister voor wat de opmaak van de formulieren betreft.

Het zevende blokje betreft de handhaving. Het ontwerp van decreet versterkt de handhaving. Uit de evaluatiestudie bleek ook dat de handhaving onvoldoende in lijn is met het Unierecht. Wat wil dat zeggen? Op de eerste plaats een substantiële verhoging van de schadevergoedingsforfaits in de vorm van een getrappt systeem. Dat is geen waaier, verduidelijkt de minister. Het betekent wel dat een rechter zelf kan beslissen een trap lager of hoger te gaan dan het basisbedrag. Rechters kunnen zo dus beter rekening houden met de concrete omstandigheden. Het minimumbedrag is 1000 euro, het basisbedrag 1950 euro en het maximumbedrag 3900 euro. Het ontwerp van decreet voorziet meteen ook in een automatische indexatie.

Een sanctie of handhaving wil niet altijd zeggen dat er alleen een schadevergoeding wordt uitgesproken. Het kan ook zijn dat er door de stakingsrechter een bevel tot staking wordt uitgesproken. Dat is momenteel al mogelijk, maar er wordt nu ook voorzien dat er positieve maatregelen genomen kunnen worden. Ook in dat geval blijkt uit de praktijk dat de rechterlijke macht daar niet altijd van op de hoogte is. Het is belangrijk om te benadrukken dat ook een gewone rechter een bevel tot staking – al dan niet via positieve maatregelen – kan opleggen via het principe van herstel in natura.

Tot slot moest er een verduidelijking worden gegeven van de verjaringstermijn voor rechtsvorderingen op grond van het Gelijkekansendecreet. Meer bepaald worden de verjaringstermijnen gelijkgetrokken tot vijf jaar en wordt de verjaringstermijn tijdens een behandeling van een zaak door het VMRI geschorst.

De minister maakt even een zijsprong door te beklemtonen dat het echt de filosofie is van de Vlaamse overheid om met de keuze voor een Vlaams Mensenrechteninstituut een plek te creëren waar mensen op een heel laagdrempelige manier terecht kunnen met opmerkingen en vragen, om zo via een dialoog met elkaar tot een oplossing te komen. Desnoods kan er dwingender worden opgetreden, onder meer via de stappen die al werden vermeld. Dat sluit de minister uiteraard niet uit, maar het is wel de bedoeling van het Vlaamse beleid om dat in de mate van het mogelijke te vermijden. Uit ervaring blijkt dat door met elkaar te praten en op een redelijke manier met elkaar in dialoog te gaan, men vaak al tot heel wat oplossingen komt. Ze hoopt dan ook dat veel mensen hun weg naar het VMRI zullen vinden.

Het achtste en laatste onderdeel gaat over de represaillebescherming. Dat is de bescherming voor slachtoffers van discriminatie, personen die een slachtoffer vertegenwoordigen of personen die in het voordeel van een slachtoffer getuigen,

tegen nadelige represaillemaatregelen. Zo is het niet de bedoeling dat men als men discriminatie op het werk aankaat, daarvoor gesanctioneerd wordt met ontslag.

Voor dat onderdeel zijn, naar aanleiding van een inbreukprocedure door de Europese Commissie, al in 2021 wijzigingen aangebracht, zodat alle personen die formeel of informeel een slachtoffer van discriminatie steunen, eronder zouden vallen, vult de minister aan. Deze keer heeft de inbreuk geen betrekking op de manier waarop men een slachtoffer steunt, maar wel op het moment waarop de bescherming aanvangt. Volgens de huidige regels begint de bescherming na het opstarten van een formele klacht of procedure. Daarover zegt de Europese Commissie dat die bescherming er niet alleen moet komen na een formele klacht, maar ook vanaf het moment dat er informeel iets gemeld wordt. Daarom wordt in het ontwerp van decreet, in lijn met de vereisten van de Europese Commissie, nu ook die aanpassing gedaan, zodat ook informele meldingen waarde kunnen hebben.

II. Algemene bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

1.1. Tussenkoms van Paul Van Miert

Paul Van Miert erkent dat het Gelijkekansendecreet aan herziening toe was. Hij is van mening dat er nu, op basis van de evaluatiestudie en een studie naar het gelijkekansenveld, een aantal nieuwe bouwstenen worden gelegd. De N-VA-fractie hoopt dat er met het ontwerp van decreet een meer structurele samenwerking te zien zal zijn op het terrein bij de verschillende organisaties en dat zo de versnippering van het hele speelveld wordt beperkt en het geheel opnieuw gestructureerd wordt.

Met het ontwerp van decreet wordt volgens hem ook ingespeeld op de nieuwe uitdagingen, zoals de digitale inclusie die zo belangrijk geworden is, maar er is ook oog voor mensen met een handicap. De erkenning van NOOZO is voor zijn fractie zeker een stap in de goede richting.

Het ontwerp van decreet kan ook niet los worden gezien van de oprichting van het VMRI, waarmee Vlaanderen meer aandacht wil vestigen op mensenrechten en gelijke kansen. Als men effectief tot gelijke kansen wil komen, dan moet men de dialoog met elkaar aangaan en inzetten op een verdere samenwerking.

Vaak is discriminatie een teken van onwil en gebrek aan kennis, en niet van slechte wil, meent de spreker. Tegelijkertijd is er een sluitstuk nodig, zodat inbreuken op discriminatie kunnen worden beteugeld. Wetten, decreten en voorschriften werken alleen als er ook maatregelen zijn die afschrikken en er gezocht wordt naar oplossingen op lange termijn. De spreker ziet beide elementen in het ontwerp van decreet. De spreker is van mening dat de juiste weg een juridische weg is. Dat is de laatste weg. Vandaag trekt zijn partij dan ook daar de lijn en zijn er meer dan ooit manieren om het gesprek met elkaar op gang te trekken.

De N-VA-fractie vindt ook dat er voldoende grendels zijn ingebouwd om de rechterlijke macht een afwerkingskader aan te bieden, zodat ze zo ook zelf een inschatting kan maken van wat de overtredingen precies zijn. Niet elke casus is immers zwart-wit, merkt de spreker op. Er zijn heel veel tinten grijs in de materie.

Het evenwicht in het ontwerp van decreet helt soms wat meer over naar de bestraffende maatregelen, maar volgens de spreker heeft dat vooral te maken met het kader zoals het vandaag bestaat, dat duidelijk aan verbetering toe was.

Het blijft belangrijk om te bekijken of het ontwerp van decreet ook echt zal bijdragen tot een verbeterd gelijkheidsveld en of het de strijd tegen discriminatie echt zal versterken, zonder taboes, maar ook zonder te hyperventileren over het thema, wat al te vaak gebeurt op het terrein.

Het zal volgens hem geen verrassing zijn dat de N-VA-fractie voor het ontwerp van decreet zal stemmen. De fractie vindt het een goede poging om een verbeterd gelijkheidsveld te maken.

De spreker heeft wel nog één concrete vraag over de timing. Hij gaat ermee akkoord dat er binnen de nieuwe Vlaamse Regering het best zo snel mogelijk een actieplan op tafel ligt op basis van de omgevingsanalyse. De minister heeft echter al een uitvoeringsbesluit in eerste goedkeuring genomen, waarover de partnerorganisaties tegen eind juni 2024 hun adviezen en bedenkingen moeten indienen. Dat betekent dat de ondersteuning van die partners in 2025 start. Een en ander loopt dus door elkaar, stipt de spreker aan. De partnerorganisaties zullen al worden erkend voor de nieuwe Vlaamse Regering aan de slag gaat. De spreker wil weten welke aanpak de minister zal hanteren, om ervoor te zorgen dat alles in de goede volgorde verloopt.

1.2. Tussenkoms van Sam Van Rooy

Sam Van Rooy meldt dat zijn fractie zich zal onthouden. Hij beschouwt het ontwerp van decreet als een samenraapsel van allerlei zaken zoals inclusie en gelijke kansen voor zogenaamde lgbtqi+-personen en mensen met een handicap, en ook digitale inclusie.

Er staan wel enkele zaken in waar de partij achter kan staan, met name wat mensen met een handicap betreft en de toegankelijkheid van gebouwen, maar over het algemeen bewerkstelligt het ontwerp van decreet de diversiteits- en pamperindustrie, aldus de spreker, inclusief veel subsidies, miljoenen euro's, die naar allerhande linkse vzw's en organisaties vloeien. Enkele van die organisaties laten zich overigens ook duidelijk politiek uit en verkopen daarbij niet zelden laster over het Vlaams Belang.

Het ontwerp van decreet kadert ook in de 'mensenrechtisering' en het nieuw opgerichte VMRI, ofwel Unia 2.0, alsook het uitvoeren van zogeheten correspondentietesten. Het betekent meer overheidsinmenging en ademt ook woke uit, zoals de passage waar wordt gesteld dat de term 'transseksualiteit' nu zou moeten worden vervangen door 'geslachtsverandering'. De Vlaams Belangfractie zal zich dus, zoals aangekondigd, onthouden.

1.3. Tussenkoms van Bob Savenberg

Bob Savenberg stelt dat het Vlaamse gelijkheidsbeleid steunt op de organisaties uit het middenveld. Zij vormen de verbindende schakel die erover waakt dat elke Vlaamse burger door dat beleid kan worden gevat. Er zijn, merkt hij op, helaas nog personen van wie de belangen niet worden verdedigd door specifieke middenveldorganisaties.

De spreker denkt daarbij met name aan de groeiende groep alleenstaanden die in Vlaanderen momenteel al een op de drie huishoudens vertegenwoordigt. In centrumsteden loopt dat op tot 40 procent. De groep is heel heterogeen en evolueert qua samenstelling snel in de tijd, maar heeft wel een ding gemeen: ze worden maximaal belast en ervaren overal schaalnadelen en soms zelfs een ongelijke behandeling. De spreker wil van de minister dan ook weten welke meerwaarde het ontwerp van decreet de groep van alleenstaanden zal bieden.

Volgens de spreker worden er in het ontwerp van decreet belangrijke stappen gezet op het vlak van aanvragen tot redelijke aanpassingen, wat een heel goede zaak is voor personen met een handicap, die nog vaak in het ongewisse blijven over hun verzoeken. In het nieuwe artikel 26ter wordt immers voorzien in een termijn van uitvoering. Wanneer men zo'n verzoek tot redelijke aanpassingen inwilligt, gebeurt dat het best zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen zestig dagen. De spreker vraagt zich af of dat betekent dat de uitvoering binnen de zestig dagen afgerond moet zijn, dan wel louter het inwilligen zelf.

1.4. Tussenkoms van Kurt De Loor

Voor *Kurt De Loor* en de Vooruitfractie moet elk beleidsdomein inderdaad voldoende aandacht schenken aan het gelijkekansenbeleid. Het actieplan dat momenteel bestaat, heeft volgens hen echter nog te weinig tanden. Het is nog maar de vraag of een volgend actieplan wel degelijk sterker uit de hoek zal komen.

De spreker vindt het voorts goed dat partnerorganisaties worden verankerd en dat digitale inclusie en lokaal gelijkekansenbeleid aandacht krijgen. Tegelijkertijd waarschuwt de spreker ervoor dat er ook aandacht moet blijven gaan naar de toegankelijkheid van niet-digitale informatie en hulpverlening. De fysieke basisdienstverlening mag niet verdwijnen of ondergesneeuwd raken vanwege de focus op de digitale inclusie, benadrukt hij. Dat zeggen trouwens ook NOOZO en de SERV in hun adviezen.

Het in het leven roepen van toegankelijkheidsdeskundigen gaat voor de Vooruitfractie, naar toegankelijkheid toe, nog niet ver genoeg. Uit een evaluatie van Inter blijkt dat slechts bij 9 van de 147 vergunningsaanvragen de verordening correct werd toegepast. Bij nader inzicht bleek overigens dat bij geen enkel van die 9 correct vergunde dossiers alles op het vlak van toegankelijkheid correct was uitgevoerd. Die evaluatie toont dus aan dat er een enorm probleem is op het vlak van de toegankelijkheid van gebouwen. Het zal, merkt de spreker op, grote inspanningen en een sterker beleid vergen om dat te verbeteren. Vooruit vindt dan ook dat er een masterplan Universele toegankelijkheid nodig is om ervoor te zorgen dat die publieke ruimte, de gebouwen en de dienstverlening inclusief toegankelijk worden voor iedereen. De fractie stelt zich dan ook de vraag of het inschakelen van toegankelijkheidsdeskundigen wel voldoende is om die grote omslag te kunnen maken.

Met het tweede onderdeel over de evenredige participatie op de arbeidsmarkt gaat de Vooruitfractie akkoord. Het is goed dat men zal worden beschermd vanaf het moment dat er iets gemeld wordt. Het starten van de bescherming van bij de informele procedure is iets wat Vooruit ook al federaal heeft ingevoerd. Wat dat betreft zal de minister dus zeker een partner in hen vinden.

1.5. Tussenkoms van Orry Van de Wauwer

Voor *Orry Van de Wauwer* geeft de bespreking van het ontwerp van decreet de partijen en de politici de kans om hun fundamentele visie op de samenleving kort te bekijken. Door de lgbtqi+-gemeenschap opnieuw weg te zetten als een rariteit, organisaties als linkse organisaties te bestempelen en ermee te dreigen hun subsidies af te nemen, geven Sam Van Rooy en het Vlaams Belang volgens hem alvast blijk van een fundamentalistische maatschappijvisie waarin het verschil met de democratische partijen niet groter kan zijn.

De spreker vindt dat er met het ontwerp van decreet belangrijke stappen vooruit worden gezet. De grootste verdienste voor hem is dat de doelstellingen en beleidsprioriteiten voor het gelijkekansenbeleid sneller zullen worden ingevuld en het gelijkekansenbeleid dus zal kunnen worden aangescherpt. Hij is van mening dat er ook wordt tegemoetgekomen aan de engagementen die aangegaan werden

in het Vlaamse regeerakkoord, waarin wordt gesteld dat de overheid een belangrijke verantwoordelijkheid heeft in het creëren van gelijke kansen voor iedereen in de samenleving, zodat alle burgers op een gelijkwaardige manier aan die samenleving kunnen participeren.

Zijn eerste vraag betreft een van de prioritaire acties, de digitale inclusie. Hoewel digitale inclusie terecht als prioritair wordt beschouwd, moet er volgens hem ook rekening worden gehouden met het risico dat bepaalde mensen die niet volledig mee zijn, van de samenleving uitgesloten dreigen te geraken. In het ontwerp van decreet wordt er melding gemaakt van een toegankelijk ondersteuningsnetwerk voor digitale vragen. De spreker vraagt of de minister kan verduidelijken hoe dat zal worden opgezet en hoe de toegankelijkheid en vooral ook de bekendheid van een dergelijk netwerk uitgebouwd en gegarandeerd zullen worden. Welke partners zullen daarbij betrokken worden? Er wordt ook gesteld dat de toegang tot het internet zal worden versterkt. Hij wil weten hoe dat precies zal worden aangepakt.

De spreker vindt het terecht dat de termijn om doelstellingen vast te leggen in beleidsprioriteiten wordt ingekort van negen naar zes maanden na het aantreden van de Vlaamse Regering. Hij vraagt zich af hoe er bepaald zal worden of bepaalde plannen al dan niet op elkaar worden afgestemd. Zijn er specifieke redenen te bedenken waarom een dergelijke afstemming eventueel niet aangewezen zou zijn?

De structurele samenwerking met partnerorganisaties is voor de cd&v-fractie heel belangrijk. De partners zijn immers echt nodig om het beleid te kunnen vertalen, te concretiseren en uit te voeren binnen de samenleving. Heel vaak kunnen partnerorganisaties bepaalde uitdagingen nog veel vroeger detecteren dan de overheid. Voor de spreker is dat de sterkte van het maatschappelijke middenveld, van het civiele perspectief. In het ontwerp van decreet wordt de rol van het middenveld ten volle naar waarde geschat.

Met betrekking tot de samenwerking met partnerorganisaties wil de spreker weten hoe de selectie in het erkennen van partnerorganisaties zal verlopen. Decretaal zijn er verschillende rollen opgenomen, die in de teksten van het uitvoeringsbesluit nader worden bepaald. Hoe is de Vlaamse Regering tot die nadere bepaling gekomen? Volgens welke richtlijnen is dat gebeurd?

Kan er al meer toelichting worden gegeven over de jaarlijkse werkingssubsidies die aan de partnerorganisaties zullen worden toegekend? Welk budget is aan de erkenning als partnerorganisatie verbonden?

Naast middenveldorganisaties zijn de lokale besturen voor de spreker belangrijke partners om ervoor te zorgen dat de ambitieuze plannen binnen het Vlaamse gelijkheidsbeleid een vertaling krijgen op het terrein en tot bij de burger geraken. Hij vraagt de minister om te verduidelijken hoe de voorwaarden waaraan een partnerorganisatie voor lokale besturen moet voldoen, tot stand gekomen zijn. Werden de lokale besturen op dat vlak ook zelf bevraagd, om na te gaan waaraan zij specifiek behoefte hebben?

De spreker herinnert zich dat de evaluatie van de Toegankelijkheidsverordening in 2019 niet bepaald een rooskleurig beeld schetste van hoe het met de toenmalige toegankelijkheid in Vlaanderen gesteld was. Er wordt, zo stipt hij aan, nog altijd onvoldoende stilgestaan bij de problemen die mensen met een verminderde mobiliteit ondervinden om toegang te hebben tot openbare gebouwen en het openbaar vervoer. Zeker de toegankelijkheid van de haltes is problematisch.

Het is belangrijk dat er nu stappen worden gezet door toegankelijkheidsdeskundigen aan te stellen, meent de spreker. Hij is wel benieuwd naar wat de uiteindelijke

opdrachten van de deskundigen zullen zijn en aan welke erkenningsvoorwaarden zij zullen moeten voldoen.

In artikel 22 zijn de kernbepalingen van het ontwerp van decreet opgenomen. Daarin zit een belangrijke toevoeging aan het bestaande decreet, met name de opname van het kenmerk gezinsverantwoordelijke als beschermd kenmerk. Dat houdt in dat discriminatie op het vlak van het aanvragen van adoptieverlof, pleegouderverlof en zorgkrediet heel duidelijk verboden zijn. Dat is een grote stap vooruit.

Wat de spreker zelf ook heel belangrijk vindt, is dat er wordt opgenomen dat een minder gunstige behandeling op basis van geslachtsverandering of seksekenmerken gelijkgesteld wordt aan een minder gunstige behandeling op basis van geslacht. Dat is vooral een heel belangrijke stap vooruit in het beschermen van de rechten en kansen van personen met een intersekseconditie. Op 7 februari 2024 werd in de plenaire vergadering nog een voorstel van resolutie aangenomen over de betere ondersteuning en een betere zorg voor mensen met een intersekseconditie (*Parl. St.* VI.Parl. 2023-2024, nr. 1850/1-3). De spreker is dan ook blij dat het ook als een vorm van discriminatie in het ontwerp van decreet staat.

Wat betreft mensen met een handicap zitten er voor hem ook goede aanpassingen in het ontwerp van decreet, waarbij onder meer erkend wordt hoeveel potentieel zij hebben op de werkvloer.

Het ontwerp van decreet voorziet ten slotte in een substantiële verhoging van de forfaitaire schadevergoedingen. De bestaande bedragen van minimaal 650 euro en maximaal 1300 euro worden verdrievoudigd tot respectievelijk 1950 en 3900 euro. Daarmee wordt volgens de spreker een belangrijke stap vooruit gezet. Die bedragen kunnen nu immers wel degelijk als een afschrikking beschouwd worden. De fractie van de spreker zal het ontwerp van decreet dan ook goedkeuren.

1.6. Tussenkomsst van Celia Groothedde

Celia Groothedde is van mening dat de voorgestelde aanpassing er een is die moest gebeuren. Er zaten een aantal lacunes in het bestaande decreet waar al een paar jaar over werd gepraat en waarover middenveld en academici zich ook al regelmatig hadden uitgesproken.

Het ontwerp van decreet bevat volgens haar een aantal goede elementen. Na de vermelde evaluatiestudie waren er enkele aanbevelingen en een aantal daarvan zijn gevolgd. Het toepassingsgebied van goederen en diensten bijvoorbeeld wordt uitgebreid naar de bevoegdheden Mobiliteit, Sport, Huisvesting, Onderwijs en Energie. Er waren, zo vervolgt de spreker, ook een aantal wijzigingen noodzakelijk om het decreet in overeenstemming te brengen met het Unierecht.

De Groenfractie is ook tevreden over aspecten zoals de toevoeging van het criterium gezinssamenstelling, de betere bescherming tegen represailles voor derden, de uitbreiding van de verjaringstermijn naar vijf jaar en de uitbreiding van de beschermde kenmerken met het begrip gezinsverantwoordelijke.

De spreker is evenwel ontevreden over andere punten, vindt dat er nog lacunes in het ontwerp van decreet zitten en stelt zich ook vragen bij verschillende elementen, wat maakt dat ze zich bij de stemming zal onthouden.

Uit de evaluatiestudie bleek dat de kwantitatieve en kwalitatieve handhaving voor gelijke kansen tekortschieten. Het Hof van Justitie heeft al meermaals aangehaald dat de handhaving en de navolging van het discriminatierecht beter moeten, vult de spreker aan. Onderzoekers hebben ook een hervorming van de handhaving

aangeraden. In het ontwerp van decreet is een nieuw mechanisme opgenomen in het VMRI zodat klachten eerst resulteren in eerstelijnsbijstand en bemiddeling, en, als dat zonder resultaat blijft, er wordt overgegaan naar de geschillenkamer, die een niet-bindend oordeel biedt. De Groenfractie heeft daar echter grote bezorgdheden over, en heeft zich daarover ook al meermaals uitgesproken. Met name over de bescherming van personen die slachtoffer zijn van discriminatie oordeelt de fractie, samen met een flink deel van het middenveld, dat het VMRI slagkracht mist, doordat het zelf niet in rechte kan optreden.

De Groenfractie sluit zich ook aan bij de feedback van de vakbonden en het middenveld dat het noodzakelijk is dat inspectiediensten voldoende onderzoeksmiddelen en bevoegdheden krijgen om discriminatie te onderzoeken. Dat is toch wel een punt dat vaak terugkomt, aldus de spreker. Een inspectiedienst moet voldoende mensen, middelen en tijd hebben. In het ontwerp van decreet werd er geen regelgevend kader opgenomen om de Vlaamse inspectiedienst de bevoegdheden te geven om correspondentietesten uit te voeren op basis van knipperlichten. Dat vindt ze een lacune.

Ten derde is het echt frappant dat racisme en discriminatie op basis van afkomst en huidskleur naar haar aanvoelen toch betrekkelijk weinig worden aangeraakt in het ontwerp van decreet. De focus ligt sterk op discriminatie van personen met een handicap, rond gender en lgbtqia+, bijvoorbeeld bij het erkennen van samenwerking met partnerorganisaties. De afgelopen jaren is heel erg vaak aangeraakt in onderzoek, maar ook door het middenveld, dat discriminatie op basis van afkomst en huidskleur juist een vorm is die binnen de Vlaamse Gemeenschap heel vaak voorkomt, weet de spreker. De cijfers van Unia geven ook aan dat het grootste deel van hun dossiers over racisme gaat. Er is echter nog altijd geen interfederaal actieplan tegen racisme, en het is hoog tijd dat daarover overlegd wordt, beklemtoont de spreker. Dat betekent ook dat daarop in andere plannen een sterke nadruk mag liggen. De Groenfractie stelt zich daar echt vragen bij. De spreker kan zich niet voorstellen dat de minister geen aanpak wil, maar momenteel is die er niet. Kan de minister daarover feedback geven?

1.7. Tussenkomsst van Kris Van Dijck

Kris Van Dijck verwijst tot slot naar het werkbezoek van de commissie aan Denemarken in 2022. Daar werd een huis bezocht dat hij 'het huis van de toegankelijkheid' wil noemen. De commissieleden stonden er toen van versted hoe veel aanpassingen er soms nodig zijn om alles effectief voor iedereen toegankelijk te maken. Het mag dan eenvoudig klinken, in de uitvoering is het dat niet altijd, besluit hij.

2. Antwoorden van de minister

Minister *Gwendolyn Rutten* vindt vooreerst dat Paul Van Miert absoluut een punt heeft met betrekking tot de timing. In het ontwerp van decreet staat dat de timing voor het actieplan zes maanden is. De minister heeft evenwel al een ontwerp van uitvoeringsbesluit klaar, om tempo te kunnen maken. De minister benadrukt dat het om een ontwerp gaat, waarover nog adviezen worden gevraagd en waaraan nog aanpassingen kunnen gebeuren.

In het ontwerp van decreet is geprobeerd om een evenwicht te vinden tussen ervoor zorgen dat er een structurele financiering komt en dat degenen die erkend worden van start kunnen gaan, en het geven van een redelijke termijn aan de nieuwe Vlaamse Regering om met actieplannen te komen. De minister verwelkomt eventuele suggesties tot aanpassing, maar het is wel de bedoeling om op 1 januari 2025 partnerorganisaties te erkennen. In de nog op te maken

samenwerkingsovereenkomsten kunnen eventueel nog prioriteiten van de Vlaamse Regering worden verwerkt.

De minister dankt Bob Savenberg voor zijn focus op de problematiek van alleenstaanden. Zij vormen stilaan eerder de norm dan de uitzondering in de samenleving. In het ontwerp van decreet wordt de definitie van burgerlijke staat uitgebreid. Dat wil zeggen dat alle gezinsvormen eronder vallen, ook alleenstaanden.

Antwoordend op zijn vraag naar de redelijke aanpassingen, geeft de minister mee dat het niet de bedoeling is dat alle redelijke aanpassingen uitgevoerd moeten zijn binnen de decretaal voorziene termijn van zestig dagen. Men moet wel kunnen aantonen dat men ermee gestart is, dat men maatregelen neemt voor een begin van uitvoering.

De minister bedankt Sam Van Rooy omdat hij zich gaat onthouden. Ze had immers verwacht dat hij zou tegenstemmen.

De minister dankt ook Celia Groothedde om de goede elementen uit het ontwerp van decreet naar voren te halen. Ze benadrukt dat het Vlaams Parlement het VMRI heeft opgericht om heel laagdrempelig, gratis en in een sfeer van overleg en conflictoplossing zo snel mogelijk resultaten te boeken. Dat is volgens haar ook wat mensen graag willen: erover praten en het oplossen, in plaats van altijd meteen de grote conflicten te gaan zoeken.

Naar aanleiding van de opmerking van Celia Groothedde met betrekking tot huidskleur en dat dat in het ontwerp van decreet onderbelicht blijft, gewaagt de minister van een klein misverstand. Ze verduidelijkt dat het ontwerp van decreet andere decreten aanpast. Wat al in de andere decreten stond, blijft vanzelfsprekend staan. In het ontwerp van decreet worden de partnerorganisaties voor de groepen rond handicap, lgbtqi+ en gender gespecificeerd. In het kader van het integratiebeleid wordt er al samengewerkt met een structurele partner onder meer voor de aanpak van racisme, dat is de participatieorganisatie LEVL met wie de Vlaamse Regering een structurele samenwerkingsovereenkomst afsloot. De discriminatie op basis van afkomst en huidskleur blijft een heel belangrijk aandachtspunt in het antidiscriminatiebeleid.

Bij de opmerking van Kurt De Loor dat het bestaande actieplan te weinig tanden zou hebben, voert de minister aan dat het feit dat er afgestapt wordt van een hele grote catalogus met heel veel papierwerk en er echt naar nieuwe acties wordt gekeken, wel zal helpen. Het zal uiteraard van de volgende Vlaamse Regering afhangen hoe dat zal worden ingevuld. Ze geeft de collega's gelijk die opmerkten dat ervoor gezorgd moet worden dat iedereen mee kan, ook zij die niet of niet goed mee zijn met de digitale trein.

De minister herhaalt dat de stappen die binnen haar bevoegdheid gezet kunnen worden op het vlak van toegankelijkheid, ook gezet zullen worden. De grote brok aan aanpassingen zal echter in de regelgeving binnen Omgeving moeten gebeuren. De minister is daar, samen met minister Zuhair Demir, mee bezig. Het stopt hier dus niet, benadrukt ze.

De evaluatie van de huidige toepassing van de Toegankelijkheidsverordening was inderdaad beschamend, beaamt de minister, maar daarmee wordt niet bedoeld dat er zaken met slechte bedoelingen gebeuren. Voor toegankelijkheid wordt vaak met hele goede intenties gestart en wordt er ook gekeken of alle mankementen weggevoerd werden, om op het moment zelf te merken dat er toch nog mankementen zijn. Zo kreeg de minister onlangs te horen dat het voor rolstoelgebruikers zonder badge bijzonder moeilijk is om van de parking van het Herman Teirlinckgebouw in

Brussel tot aan de ingang van het gebouw te geraken. Dat is vanzelfsprekend niet zo bedoeld, maar wel gebeurd.

Samengevat worden onder haar bevoegdheid de eerste stappen gezet. Bij de uitwerking van het besluit, is ook Omgeving mee aan zet.

Net zoals Orry Van de Wauwer beschouwt de minister de middenveldorganisaties als belangrijke partners. Het is dan ook de bedoeling van het ontwerp van decreet om die organisaties niet telkens ad hoc te ondersteunen, maar om ze structureel te financieren en om structureel samen te werken, zodat ook zij een langetermijnplanning kunnen opstellen. Het ontwerp van decreet werkt volgens een soort matrix, vult ze aan. Er wordt gewerkt op drie beleidsdoelstellingen en met vier rollen, wat zorgt voor een maximum aan aantal te erkennen partnerorganisaties. De voorwaarden om tot erkenning over te gaan, zullen vervat zitten in het besluit van de Vlaamse Regering. Suggesties daarover zijn welkom, geeft de minister mee, maar momenteel is bepaald dat ABB zal oordelen en de Vlaamse Regering zal adviseren, waarna diezelfde Vlaamse Regering finaal beslist.

Ook de voorwaarden waaraan een partnerschap met lokale besturen moet voldoen, is materie voor het besluit van de Vlaamse Regering. De bedoeling is dat er Vlaanderenbreed gewerkt kan worden, dat het gaat over het delen van informatie en expertise, dat die informatie en expertise omgezet kunnen worden in voor de lokale besturen bruikbare instrumenten, en dat er ook begeleid en ondersteund kan worden. Ook op dat vlak zijn suggesties uiteraard welkom, merkt de minister op.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Amendement nr. 1 tot en met 16 zijn opgenomen in *Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1937/2 en 3.

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 12 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 1/1 (nieuw) (vernummerd artikel 2)

Amendement nr. 14, een subamendement op amendement nr. 1, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de bij artikel 1/1 voorgestelde tekst van artikel 7/1, paragraaf 1 te vervangen. Alle entiteiten zijn verwerkingsverantwoordelijken in de zin van artikel 4, 7), van de AVG. Aangezien het Agentschap Overheidspersoneel een entiteit is, is het niet nodig dat agentschap afzonderlijk te benoemen.

Amendement nr. 14 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Amendement nr. 15, een subamendement op amendement nr. 1, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de bij artikel 1/1 voorgestelde tekst van artikel 7/1, in paragraaf 2 de woorden "het Agentschap Overheidspersoneel en" en de woorden "die niet aangesloten zijn bij het gemeenschappelijk personeelsbeheerssysteem" te schrappen. De verantwoording is dezelfde als bij amendement nr. 14.

Amendement nr. 15 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Amendement nr. 16, een subamendement op amendement nr. 1, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de bij artikel 1/1 voorgestelde tekst van artikel 7/1, aan paragraaf 3, eerste lid, een punt 7° en een punt 8° toe te voegen. De lijst van categorieën van persoonsgegevens die verwerkt worden, wordt aangevuld met de categorie 'financiële gegevens' en de categorie 'gegevens betreffende de gezondheid'. Die twee categorieën van persoonsgegevens zijn conform de AVG gevoelige respectievelijk bijzondere persoonsgegevens en moeten ook in de lijst van categorieën worden opgenomen, aangezien daarover gegevens worden verwerkt.

Amendement nr. 16 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Amendement nr. 1, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in hoofdstuk 2 een artikel 1/1 in te voegen. Het amendement beoogt de formulering van een AVG-conforme rechtsbasis voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de opdrachten van de Vlaamse administratie, bepaald in het decreet met betrekking tot het ontwikkelen en het rapporteren van het beleid.

Het aldus geamendeerde amendement nr. 1 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 2 (vernummerd artikel 3)

Amendement nr. 2, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck strekt ertoe een punt 4°/1 in te voegen. Aangezien in het tweede lid van paragraaf 4 en 5 door de ontworpen tekst telkens wordt verwezen naar "schadevergoeding", wordt ook in het eerste lid van paragraaf 4 en 5 het woord "vergoeding" aangepast naar "schadevergoeding".

Amendement nr. 2 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 3 (vernummerd artikel 4)

Amendement nr. 3, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de inleidende zin het woord "aan" te vervangen door het woord "in" en het woord "toegevoegd" te vervangen door het woord "ingevoegd". Die zin wordt gewijzigd om te verduidelijken dat het gaat om een invoeging en niet om een toevoeging van artikel 17bis.

Amendement nr. 3 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Amendement nr. 4, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de voorgestelde tekst, eerste lid, op de derde regel, tussen de woorden "het Vlaams Mensenrechteninstituut" en de woorden "door de griffier" de zinsnede ", vermeld in het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut," in te voegen. Er wordt een verwijzing toegevoegd naar de decretale regeling van het Vlaams Mensenrechteninstituut wanneer verwezen wordt naar de instelling het Vlaams Mensenrechteninstituut.

Amendement nr. 4 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Amendement nr. 5, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de voorgestelde tekst, tweede lid, op de derde regel, tussen de woorden "onverwijld het" en de woorden "Vlaams Mensenrechteninstituut" het woord "voormelde" in te voegen. De verantwoording daarvoor is dezelfde als voor amendement nr. 4.

Amendement nr. 5 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 3 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 4 tot en met 19 (vernummerd artikel 5 tot en met 20)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 20 (vernummerd artikel 21)

Amendement nr. 6, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de voorgestelde tekst, tweede lid, op de eerste regel, tussen de woorden "Het Agentschap Toegankelijk Vlaanderen" en de woorden "is van rechtswege" de zinsnede ", vermeld in het decreet van 28 maart 2014 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Toegankelijk Vlaanderen in de vorm van een private stichting," in te voegen. Zo wordt er een verwijzing toegevoegd naar het Agentschap Toegankelijk Vlaanderen.

Amendement nr. 6 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 20 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 21 tot en met 40 (vernummerd artikel 22 tot en met 41)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 41 (vernummerd artikel 42)

Amendement nr. 7, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de bij punt 6° voorgestelde tekst, het vierde lid te vervangen. De berekening van de koppeling van de forfaitaire schadevergoeding aan het indexcijfer van de consumptieprijzen wordt gewijzigd.

Amendement nr. 7 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 41 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 42 (vernummerd artikel 43)

Amendement nr. 8, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de bij punt 8° voorgestelde tekst, op de derde regel, tussen de woorden "het Vlaams Mensenrechteninstituut" en de woorden "door de griffier" de zinsnede ", vermeld in het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut," in te voegen. De verantwoording daarvoor is dezelfde als voor amendement nr. 4.

Amendement nr. 8 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 42 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 43 tot en met 45 (vernummerd artikel 44 tot en met 46)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 46 (vernummerd artikel 47)

Amendement nr. 9, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de voorgestelde tekst, vijfde lid, op de derde regel, tussen de woorden "het Vlaams Mensenrechteninstituut" en de woorden "door de griffier" de zinsnede ", vermeld in het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut," in te voegen. De verantwoording daarvoor is dezelfde als voor amendement nr. 4.

Amendement nr. 9 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Amendement nr. 10, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de voorgestelde tekst, zesde lid, op de tweede en derde regel, de woorden "tegen een rechterlijke beslissing als vermeld in het zesde lid" te vervangen door de zinsnede "tegen een vonnis of arrest als vermeld in het vijfde lid,". De kruisverwijzing naar het zesde lid was foutief. Bijkomend wordt de terminologie in het zesde lid in overeenstemming gebracht met de terminologie in het vijfde lid door "rechterlijke beslissing" aan te passen naar "een vonnis of arrest".

Amendement nr. 10 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Amendement nr. 11, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de voorgestelde tekst, zesde lid, op de derde regel, tussen de woorden "onverwijld het" en de woorden "Vlaams Mensenrechteninstituut" het woord "voormelde" in te voegen. Er wordt een verwijzing toegevoegd naar de decretale regeling van het Vlaams Mensenrechteninstituut als er verwezen wordt naar de instelling het Vlaams Mensenrechteninstituut.

Amendement nr. 11 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 46 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 47 (vernummerd artikel 48)

Artikel 47 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 48 (vernummerd artikel 49)

Amendement nr. 12, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe een punt 1°/1 in te voegen. Dat gaat om een technische wijziging aangebracht in de formulering van paragraaf 1 van artikel 37 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid.

Amendement nr. 12 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Amendement nr. 13, voorgesteld door Bart Tommelein, Paul Van Miert, Katrien Partyka, Nadia Sminate, Brecht Warnez en Kris Van Dijck, strekt ertoe in de bij punt 4° voorgestelde tekst, in punt 2°, op de tweede regel, tussen de woorden "het Vlaams Mensenrechteninstituut" en de woorden "of bij een rechtspersoon" de zinsnede ", vermeld in het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut," in te voegen. De verantwoording daarvoor is dezelfde als voor amendement nr. 4.

Amendement nr. 13 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 48 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 49 en 50 (vernummerd artikel 50 en 51)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

IV. Eindstemming

Het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Kris VAN DIJCK,
voorzitter

Bob SAVENBERG,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ABB	Agentschap Binnenlands Bestuur
AVG	algemene verordening gegevensbescherming
NOOZO	Niets Over Ons Zonder Ons
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VMRI	Vlaams Mensenrechteninstituut

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt

Art. 2. In het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt wordt in hoofdstuk III, gewijzigd bij de decreten van 9 maart 2007 en 28 oktober 2022, een artikel 7/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/1. §1. In dit artikel wordt verstaan onder Vlaamse administratie: de entiteiten, vermeld in artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 december 2004 houdende maatregelen ter bevordering en ondersteuning van het gelijkekansen- en diversiteitsbeleid in de Vlaamse administratie.

§2. Voor de verwerking van persoonsgegevens van de Vlaamse administratie conform dit decreet op een gestructureerde en systematische wijze, treden de entiteiten op als verwerkingsverantwoordelijken als vermeld in artikel 4, 7), van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming). De doeleinden voor de verwerking van persoonsgegevens door de verwerkingsverantwoordelijken betreffen de opdrachten, vermeld in artikel 5 en 7, wat betreft de Vlaamse administratie.

De verwerking van de persoonsgegevens is beperkt tot wat noodzakelijk is om het doel, vermeld in het eerste lid, te bereiken.

§3. De verwerkingsverantwoordelijken kunnen conform de bepalingen van dit decreet de volgende categorieën van persoonsgegevens verwerken:

- 1° identificatiegegevens;
- 2° contactgegevens;
- 3° het rijksregisternummer met het doel om op een unieke wijze natuurlijke personen te identificeren;
- 4° gegevens over de huidige betrekking;
- 5° gegevens over persoonlijke bijzonderheden;
- 6° de gegevens, vermeld in artikel 2, 8° en 9°;
- 7° financiële gegevens;
- 8° gegevens betreffende de gezondheid.

De Vlaamse Regering kan de categorieën van persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, nader omschrijven.

§4. De verwerkingsverantwoordelijken kunnen conform de bepalingen van dit decreet de persoonsgegevens van de Vlaamse administratie van de volgende categorieën van personen verwerken:

- 1° personeelsleden;
- 2° stagiairs;
- 3° sollicitanten;
- 4° personeelsleden die uitgestroomd zijn.

De Vlaamse Regering kan de categorieën van personen, vermeld in het eerste lid, nader omschrijven.

§5. De gegevens die verwerkt worden conform dit decreet kunnen uitgewisseld worden met de organisaties die de Vlaamse Regering daarvoor machtigt, als dat noodzakelijk is in het kader van hun wettelijke opdracht of ter uitvoering van dit decreet.

§6. De personen die toegang kunnen krijgen tot de persoonsgegevens zijn:
1° de personen die hiertoe aangesteld zijn door de Vlaamse administratie en de verwerkingsverantwoordelijken;
2° de personen die hiertoe aangesteld zijn door de organisaties, gemachtigd conform paragraaf 5.

§7. De verwerkingsverantwoordelijken nemen de gepaste technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen conform voormelde verordening.

§8. De verwerkingsverantwoordelijken en de organisaties, vermeld in paragraaf 5, bewaren de voormelde categorieën van persoonsgegevens in ieder geval conform de bewaartermijnen in het kader van de oorspronkelijke verzamelingsdoeleinden. De persoonsgegevens die verkregen zijn in het kader van de doeleinden, bepaald in dit decreet, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor het doeleinde van de gegevensverwerking. De maximale bewaartermijn zal niet langer dan tien jaar zijn nadat het personeelslid is uitgestroomd, na de stage van de stagiair of de sollicitatieprocedure van de sollicitant bij de Vlaamse administratie, tenzij bepaalde toepasselijke regelgeving een langere maximale bewaartermijn vooropstelt.”.

Art. 3. In artikel 12 van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2019 en 19 maart 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1 wordt de zinsnede “, overeenkomstig de vigerende procedures, een met redenen omklede klacht” vervangen door de woorden “een melding heeft gedaan of een klacht”;
- 2° in paragraaf 1 wordt tussen de woorden “vreemd zijn aan die” en de woorden “klacht of”, de zinsnede “melding, aan die” ingevoegd;
- 3° aan paragraaf 1 wordt de zinsnede “, of aan de inhoud ervan” toegevoegd;
- 4° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. Om de bescherming, vermeld in paragraaf 1, te genieten moet de persoon op wie de vermeende inbreuk betrekking heeft aantonen dat er een melding werd gedaan, een klacht werd ingediend of een rechtsvordering werd ingesteld omwille van een inbreuk op dit decreet. Dit bewijs kan met elk rechtsmiddel geleverd worden.

Wanneer de werkgever, binnen twaalf maanden nadat deze kennis had van de melding of de klacht of nadat deze redelijkerwijs kennis kon hebben van de melding of klacht, de persoon op wie de vermeende inbreuk betrekking heeft, ontslaat of de arbeidsvoorwaarden eenzijdig wijzigt, valt de bewijslast dat de nadelige maatregel geen verband houdt met de melding of de klacht, of met de inhoud ervan, ten laste van de werkgever. Deze bewijslast valt eveneens ten laste van de werkgever in geval van ontslag of eenzijdige wijziging van de arbeidsvoorwaarden nadat de rechtsvordering werd ingesteld, en dit tot drie maanden na de dag waarop de rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde is getreden.

Wanneer de persoon op wie de vermeende inbreuk betrekking heeft een melding doet, een klacht indient of een rechtsvordering instelt of wanneer

een persoon als vermeld in paragraaf 6 de handelingen, vermeld in paragraaf 6, stelt, kan die daarvan een schriftelijk en gedateerd bewijs vragen bij de instantie, rechtspersoon, vereniging of organisatie waar de melding wordt gedaan, de klacht wordt ingediend of de rechtsvordering wordt ingesteld.

Dit schriftelijke bewijs, verstrekt door de instantie, rechtspersoon, vereniging of organisatie, vermeld in het derde lid, bevat de identiteit van de persoon, de ondernomen acties, de datum van de actie en de datum waarop het bewijs werd gevraagd.”;

5° in paragraaf 4 en 5, eerste lid, wordt het woord “vergoeding” vervangen door het woord “schadevergoeding”;

6° aan paragraaf 4 en 5 wordt telkens een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De schadevergoeding, bedoeld in deze paragraaf, kan gecumuleerd worden met de schadevergoedingen wegens discriminatie, voorzien in artikel 28, §2, van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid.”.

Art. 4. In hoofdstuk IV, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 maart 2021, wordt een artikel 17bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 17bis. Elk vonnis of arrest dat door de hoven en rechtbanken wordt gewezen op grond van dit decreet wordt binnen acht dagen te rekenen vanaf de uitspraak ter kennis gebracht aan het Vlaams Mensenrechteninstituut, vermeld in het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut, door de griffier van het betrokken rechtcollege.

Bovendien licht de griffier van het hof of de rechtbank waar een beroep, verzet of derdenverzet, is ingesteld tegen een rechterlijke beslissing als vermeld in het eerste lid onverwijld het voormelde Vlaams Mensenrechteninstituut in.”.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid

Art. 5. In artikel 3 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid, gewijzigd bij het decreet van 28 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, inleidende zin, wordt tussen de woorden “Europese richtlijnen” en het woord “omgezet” het woord “gedeeltelijk” ingevoegd;

2° aan het eerste lid worden een punt 6° tot en met 11° toegevoegd, die luiden als volgt:

“6° richtlijn 2010/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen en tot intrekking van Richtlijn 86/613/EEG van de Raad;

7° richtlijn 2011/98/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende één enkele aanvraagprocedure voor een gecombineerde vergunning voor onderdanen van derde landen om te verblijven en te werken op het grondgebied van een lidstaat, alsmede inzake een gemeenschappelijk pakket rechten voor werknemers uit derde landen die legaal in een lidstaat verblijven;

- 8° richtlijn 2014/54/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende maatregelen om de uitoefening van de in de context van het vrije verkeer van werknemers aan werknemers verleende rechten te vergemakkelijken;
 - 9° richtlijn (EU) 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelandders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten;
 - 10° richtlijn (EU) 2019/1158 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad;
 - 11° richtlijn (EU) 2023/970 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 ter versterking van de toepassing van het beginsel van gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid door middel van beloningstransparantie en handhavingsmechanismen.”;
- 3° aan het tweede lid wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:
- “4° Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, gedaan te Istanbul op 11 mei 2011.”.

Art. 6. In artikel 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, 1°, wordt de zinsnede “artikel 16, §3” vervangen door de zinsnede “artikel 15bis”;
- 2° in paragraaf 2, 2°, wordt het woord “geaardheid” vervangen door het woord “oriëntatie”;
- 3° in paragraaf 2 wordt punt 5° vervangen door wat volgt:
 - “5° door digitale inclusie en de integrale toegankelijkheid van informatie die voor een publiek toegankelijk is te bevorderen;”;
- 4° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Digitale inclusie als vermeld in het eerste lid, 5°, heeft als doelstelling dat iedereen ten volle kan deelnemen aan de digitale samenleving. Deze doelstelling wordt gerealiseerd door:

 - 1° de toegang tot internet, hardware en software te versterken;
 - 2° digitale competenties te versterken;
 - 3° een toegankelijk ondersteuningsnetwerk voor digitale vragen op te zetten;
 - 4° digitale informatie en dienstverlening gebruiksvriendelijk en toegankelijk te maken.”.

Art. 7. Artikel 8 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 8. §1. De Vlaamse Regering stelt binnen zes maanden na haar aantreden de doelstellingen en beleidsprioriteiten vast waarmee op elk relevant beleidsdomein de doelstellingen van het Vlaamse gelijkheidsbeleid, vermeld in artikel 5 en 6, zullen worden ingevuld. De Vlaamse Regering maakt ook een analyse van de maatschappelijke context waarin de voormelde doelstellingen gerealiseerd moeten worden.

Binnen zes maanden nadat de Vlaamse Regering de doelstellingen heeft vastgelegd, stelt ze een geïntegreerd actieplan op. In het voormelde actieplan worden alleen de acties opgenomen die aanvullend aan het reguliere beleid binnen de

domeinen genomen worden en waarbij er samenwerking tussen beleidsdomeinen vereist is.

Het geïntegreerde actieplan, vermeld in het tweede lid, omvat minstens al de volgende elementen:

- 1° een beknopte omschrijving van de geformuleerde doelstellingen en de beleidsdomeinen waarvoor ze gelden;
- 2° de concrete acties die genomen moeten worden om de geformuleerde doelstellingen te realiseren;
- 3° het tijdpad dat is opgesteld voor de uitvoering van de acties, vermeld in punt 2°;
- 4° de opgave van de indicatoren waarmee de voortgang wordt gemeten;
- 5° de ingezette middelen en instrumenten.

§2. De Vlaamse Regering kan het geïntegreerde actieplan, vermeld in paragraaf 1, tweede en derde lid, afstemmen op het geïntegreerde actieplan, vermeld in artikel 5, §1, tweede en derde lid, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.”

Art. 8. Artikel 9 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 maart 2014, wordt opgeheven.

Art. 9. Artikel 10 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 10. De Vlaamse Regering bepaalt de beleidsdomeinen en de betrokken departementen en intern en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid die relevant zijn voor het gelijkekansenbeleid, vermeld in artikel 5 en 6.

Binnen de beleidsdomeinen die de Vlaamse Regering als relevant aanwijst, staan de Vlaamse Regering, de betrokken departementen en de intern en extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid in voor de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het gelijkekansenbeleid, vermeld in artikel 5 en 6.”

Art. 10. Artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 maart 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 11. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de departementen en de intern en extern verzelfstandigde agentschappen het gelijkekansenbeleid, vermeld in artikel 5 en 6, vormgeven.”

Art. 11. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

- 1° artikel 12, gewijzigd bij het decreet van 28 maart 2014;
- 2° artikel 13.

Art. 12. Aan hoofdstuk III van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 maart 2014 en 16 december 2022, wordt een afdeling III toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling III. Samenwerking met partnerorganisaties”.

Art. 13. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt aan afdeling III, toegevoegd bij artikel 12, een artikel 14bis toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 14bis. Om de doelstellingen van het gelijkekansenbeleid voor de thema’s, vermeld in artikel 6, §2, eerste lid, 1° tot en met 3°, te realiseren, erkent de Vlaamse Regering partnerorganisaties voor gelijke kansen. De erkenning wordt verleend voor vijf jaar.

De Vlaamse Regering bepaalt de beleidsdoelstellingen die uitvoering geven aan de thema's, vermeld in het eerste lid."

Art. 14. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt aan dezelfde afdeling III een artikel 14ter toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14ter. De erkende partnerorganisaties voor gelijke kansen, vermeld in artikel 14bis, geven invulling aan minimum twee van de volgende vier rollen voor de thema's, vermeld in artikel 6, §2, eerste lid, 1° tot en met 3°:

- 1° een rol als belangenbehartiger met signaalfunctie aan de Vlaamse overheid en aanjager van het maatschappelijke debat;
- 2° een rol als expertisecentrum voor praktijkgeoriënteerde expertiseontwikkeling, kennis- en informatieopbouw;
- 3° een rol op het vlak van dienstverlening, ondersteuning of informatieverschaffing;
- 4° een rol als netwerkorganisatie die mensen en organisaties verbindt en die gericht is op de versterking van gelijke kansen.

De Vlaamse Regering bepaalt de rollen, vermeld in het eerste lid, nader."

Art. 15. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt aan dezelfde afdeling III een artikel 14quater toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14quater. Elke erkende partnerorganisatie voor gelijke kansen, vermeld in artikel 14bis, sluit voor een periode van vijf jaar een samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering legt een erkende partnerorganisatie door middel van deze samenwerkingsovereenkomst de rollen, vermeld in artikel 14ter, op. In deze samenwerkingsovereenkomst wordt ook de praktische en concrete invulling van de opgelegde rollen, vermeld in artikel 14ter, opgenomen.

In de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in het eerste lid, worden ook de strategische en operationele doelstellingen opgenomen. Per operationele doelstelling worden een of meer indicatoren bepaald.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van totstandkoming van de samenwerkingsovereenkomst."

Art. 16. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt aan dezelfde afdeling III een artikel 14quinquies toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14quinquies. Om erkend te worden en de erkenning te behouden, voldoet een partnerorganisatie voor gelijke kansen als vermeld in het artikel 14bis aan al de volgende voorwaarden:

- 1° vanuit een mensenrechtenperspectief werken;
- 2° het bevorderen van gelijke kansen als missie hebben als vermeld in artikel 6, §1;
- 3° expertise hebben in een of meer van de thema's, vermeld in artikel 6, §2, eerste lid, 1° tot en met 3°;
- 4° vanuit intersectioneel perspectief werken;
- 5° gevestigd zijn in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 6° geen commercieel doel hebben;
- 7° onafhankelijk zijn in haar werking als erkende partnerorganisatie. Onder de voormelde onafhankelijkheid wordt onder meer het onafhankelijk formuleren en communiceren van aanbevelingen en standpunten en ook de onafhankelijke samenstelling van het bestuur verstaan.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en bepaalt de procedure voor de erkenning van een partnerorganisatie voor gelijke kansen.

Als een partnerorganisatie voor gelijke kansen niet meer voldoet aan de erkenningsvoorwaarden kan de Vlaamse Regering de erkenning intrekken.”.

Art. 17. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt aan dezelfde afdeling III een artikel 14sexies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 14sexies. Binnen de beschikbare begrotingskredieten kent de Vlaamse Regering aan de erkende partnerorganisaties voor gelijke kansen, vermeld in artikel 14bis, jaarlijks een algemene werkingssubsidie toe om een werking met voldoende impact uit te bouwen.

De subsidies, vermeld in het eerste lid, worden toegekend op basis van de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 14quater.

Het bedrag van de werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid, wordt jaarlijks gekoppeld aan het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2, §1, van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen. Een erkende partnerorganisatie als vermeld in artikel 14bis, kan een reserve aanleggen overeenkomstig artikel 75 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 en artikel 72 van het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019.

De werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid, kan alleen aangewend worden voor niet-economische activiteiten. Uit de boekhouding van een erkende partnerorganisatie voor gelijke kansen blijkt duidelijk welke kosten werden gemaakt voor economische activiteiten en welke kosten werden gemaakt voor niet-economische activiteiten. In de boekhouding worden de inkomsten opgesplitst in de ontvangen subsidie, andere ontvangen subsidies en eigen of andere inkomsten.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels en modaliteiten voor de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidie, vermeld in het eerste lid, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de voormelde subsidie.”.

Art. 18. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt aan dezelfde afdeling III een artikel 14septies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 14septies. §1. Om de beleidsdoelstellingen rond digitale inclusie, vermeld in artikel 6, §2, eerste lid, 5°, te realiseren, kan de Vlaamse Regering partnerorganisaties voor beleidsuitvoering en -ondersteuning erkennen voor vijf jaar.

§2. Om erkend te worden en de erkenning te behouden, voldoet een partnerorganisatie voor digitale inclusie aan al de volgende voorwaarden:

- 1° gevestigd zijn in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 2° expertise hebben in en een geïntegreerde visie hebben op digitale inclusie;
- 3° in haar werking de volledige Vlaamse Gemeenschap omvatten en een breed bereik hebben rond digitale inclusie binnen de Vlaamse Gemeenschap;
- 4° bereid zijn om nauw samen te werken met de Vlaamse overheid en de eigen activiteiten over digitale inclusie af te stemmen op het beleid van de Vlaamse overheid;
- 5° bereid zijn om samen te werken met andere partners van de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en bepaalt de procedure voor de erkenning van een partnerorganisatie voor digitale inclusie.

Als een partnerorganisatie voor digitale inclusie niet meer voldoet aan de erkenningsvoorwaarden kan de Vlaamse Regering de erkenning intrekken.

§3. De Vlaamse Regering kan een partnerorganisatie voor digitale inclusie als vermeld in paragraaf 1 die aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in paragraaf 2, voldoet, met een samenwerkingsovereenkomst een of meer van de volgende opdrachten opleggen om het beleid rond digitale inclusie uit te voeren en te ondersteunen:

- 1° informatie, kennis en expertise rond digitale inclusie opbouwen die constant actueel is en aangepast wordt aan de veranderende maatschappij;
- 2° informatie, kennis en expertise als vermeld in punt 1° verspreiden bij partners van de Vlaamse overheid en de bredere maatschappij.

De Vlaamse Regering kan de opdrachten, vermeld in het eerste lid, nader specificeren en uitbreiden.

Voor de praktische en concrete uitvoering van de opdrachten, vermeld in het eerste lid, sluit een partnerorganisatie voor een periode van vijf jaar een samenwerkingsovereenkomst als vermeld in het eerste lid met de Vlaamse Regering. De voormelde samenwerkingsovereenkomst omvat afspraken over de te realiseren opdrachten, vermeld in het eerste lid, met inbegrip van de strategische en operationele doelstellingen. Per operationele doelstelling worden een of meer indicatoren bepaald.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van totstandkoming van de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in het eerste lid.

§4. Binnen de beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering aan een erkende partnerorganisatie voor digitale inclusie jaarlijks een algemene werkingsubsidie toekennen.

De subsidie, vermeld in het eerste lid, wordt toegekend op basis van de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in paragraaf 3.

Het bedrag van de werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid, wordt jaarlijks gekoppeld aan het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2, §1, het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen. Een erkende partnerorganisatie voor digitale inclusie kan een reserve aanleggen overeenkomstig artikel 75 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 en artikel 72 van het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019.

De werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid, kan alleen aangewend worden voor niet-economische activiteiten. Uit de boekhouding van een erkende partnerorganisatie voor digitale inclusie blijkt duidelijk welke kosten werden gemaakt voor economische activiteiten en welke kosten werden gemaakt voor niet-economische activiteiten. In de boekhouding worden de inkomsten opgesplitst in de ontvangen subsidie, andere ontvangen subsidies en eigen of andere inkomsten.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels en modaliteiten bepalen voor de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidie, vermeld in het eerste lid, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de voormelde subsidie.”.

Art. 19. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt aan dezelfde afdeling III een artikel 14octies toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14octies. §1. Om de lokale besturen te ondersteunen bij het voeren van een inclusief lokaal gelijkheidsbeleid, kan de Vlaamse Regering een partnerorganisatie erkennen voor vijf jaar.

§2. Om erkend te worden en de erkenning te behouden, voldoet de partnerorganisatie aan al de volgende voorwaarden:

- 1° gevestigd zijn in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 2° expertise bezitten over het lokaal gelijkheidsbeleid;
- 3° ondersteunend werken voor lokale besturen;
- 4° bereid zijn de decretale opdracht uit te voeren ten aanzien van de lokale besturen in het Vlaamse Gewest, evenals de Vlaamse Gemeenschapscommissie als plaatsvervangend Vlaams lokaal bestuur;
- 5° een breed bereik hebben bij lokale besturen;
- 6° bereid zijn om nauw samen te werken met de Vlaamse overheid en de eigen activiteiten over het lokaal gelijkheidsbeleid af te stemmen op het beleid van de Vlaamse overheid;
- 7° bereid zijn om samen te werken met de andere organisaties die erkend of gefinancierd zijn door de Vlaamse overheid in het kader van het gelijkheidsbeleid, vermeld in artikel 5 en 6.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en bepaalt de procedure voor de erkenning van een partnerorganisatie als vermeld in het eerste lid.

Als de partnerorganisatie niet meer aan de erkenningsvoorwaarden voldoet, kan de Vlaamse Regering de erkenning intrekken.

§3. De partnerorganisatie, vermeld in paragraaf 1, vervult, met het oog op de ondersteuning van lokale besturen bij het voeren van een inclusief lokaal gelijkheidsbeleid, daarbij de volgende opdrachten:

- 1° informatie, kennis en expertise over het lokaal gelijkheidsbeleid verzamelen;
- 2° de informatie, kennis en expertise, vermeld in punt 1°, in bruikbare instrumenten voor de lokale besturen omzetten;
- 3° de informatie, kennis en expertise, vermeld in punt 1°, delen met de lokale besturen;
- 4° begeleiding en ondersteuning verzorgen aan lokale besturen voor het lokaal gelijkheidsbeleid.

De Vlaamse Regering kan de opdrachten, vermeld in het eerste lid, nader specificeren en uitbreiden.

Voor de praktische en concrete uitvoering van de opdrachten, vermeld in het eerste lid, sluit de partnerorganisatie, vermeld in paragraaf 1, voor vijf jaar een samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Regering. De voormelde samenwerkingsovereenkomst omvat afspraken over de te realiseren opdrachten, vermeld in het eerste lid, met inbegrip van de strategische en operationele doelstellingen. Per operationele doelstelling worden een of meer indicatoren bepaald.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van totstandkoming van de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in het derde lid.

§4. Binnen de beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering aan de erkende partnerorganisatie, vermeld in paragraaf 1, jaarlijks een algemene werkingssubsidie toekennen.

De subsidie, vermeld in het eerste lid, wordt toegekend op basis van de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in paragraaf 3, derde lid.

Het bedrag van de werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid, wordt jaarlijks gekoppeld aan het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2, §1, van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen. De erkende partnerorganisatie, vermeld in paragraaf 1, kan een reserve aanleggen overeenkomstig artikel 75 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 en artikel 72 van het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019.

De werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid, kan alleen aangewend worden voor niet-economische activiteiten. Uit de boekhouding van de erkende partnerorganisatie, vermeld in paragraaf 1, blijkt duidelijk welke kosten werden gemaakt voor economische activiteiten en welke kosten werden gemaakt voor niet-economische activiteiten. In de boekhouding worden de inkomsten opgesplitst in de ontvangen subsidie, andere ontvangen subsidies en eigen of andere inkomsten.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels en modaliteiten bepalen voor de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidie, vermeld in het eerste lid, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden en de procedure voor de controle op de aanwending van de voormelde subsidie.”

Art. 20. Aan hoofdstuk III van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 maart 2014 en 16 december 2022, wordt een afdeling IV toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling IV. Erkenning deskundigen toegankelijkheid”.

Art. 21. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt aan afdeling IV, toegevoegd bij artikel 20, een artikel 14novies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 14novies. De Vlaamse Regering kan natuurlijke personen of rechtspersonen aanduiden als deskundige toegankelijkheid. De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de erkenningsvoorwaarden;
- 2° de nadere regels voor de erkenning en de duur, de schorsing en de intrekking ervan en de administratieve beroepsprocedure;
- 3° de opdrachten van de deskundigen toegankelijkheid.

Het agentschap Toegankelijk Vlaanderen, vermeld in het decreet van 28 maart 2014 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Toegankelijk Vlaanderen in de vorm van een private stichting, is van rechtswege aangeduid als een erkende deskundige toegankelijkheid.”

Art. 22. Aan artikel 15 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Behalve in strafrechtelijke aangelegenheden is voor geen van de vormen van discriminatie, vermeld in het eerste lid, opzet vereist.”

Art. 23. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt een artikel 15bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 15bis. §1. De beschermde kenmerken zijn geslacht, gezinsverantwoordelijkheden, leeftijd, seksuele oriëntatie, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, gezondheidstoestand, handicap, fysieke of genetische eigenschap, sociale positie, nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, of nationale of etnische afstamming.

Onder het beschermde kenmerk gezinsverantwoordelijkheden, vermeld in het eerste lid, wordt verstaan: het aanvragen of opnemen van adoptieverlof, moederschapsverlof, borstvoedingsverlof, geboorteverlof, ouderschapsverlof, zorgverlof, pleegouderverlof, arbeidsverzuim wegens overmacht in verband met dringende familieomstandigheden, in geval van ziekte of een ongeval, flexibele arbeidsregelingen voor zorgdoeleinden, tijdskrediet, zorgkrediet of andere wettelijke verlofregelingen met als doelstelling om voor werknemers een betere combinatie van werk en gezin mogelijk te maken.

§2. Een minder gunstige behandeling in een vergelijkbare situatie op grond van genderidentiteit, genderexpressie, zwangerschap, bevalling, moederschap, het geven van borstvoeding, adoptie, medisch begeleide voortplanting, vader- en meemoederschap, geslachtsverandering of seksekenmerken wordt gelijkgesteld met een minder gunstige behandeling in een vergelijkbare situatie op grond van geslacht.

§3. Een minder gunstige behandeling in een vergelijkbare situatie op grond van gezinssamenstelling wordt gelijkgesteld met een minder gunstige behandeling in een vergelijkbare situatie op grond van burgerlijke staat.”.

Art. 24. In artikel 16 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De rechtvaardigingsregel, vermeld in het eerste lid, is van toepassing onder voorbehoud van de bijzondere rechtvaardigingsregels, vermeld in artikel 23 tot en met 25ter.”;

2° in paragraaf 2 worden de woorden “een werkelijk of vermeend” vervangen door de woorden “een of meer werkelijke of vermeende” en worden de woorden “toegekend beschermd kenmerk” vervangen door de woorden “toegekende beschermde kenmerken”;

3° paragraaf 3 tot en met 5 worden opgeheven.

Art. 25. In artikel 17 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt de zinsnede “Er is sprake van intimidatie in geval van ongewenst gedrag dat verband houdt met een of meer van de kenmerken, vermeld in artikel 16, §3,” vervangen door de zinsnede “Er is sprake van intimidatie als zich ongewenst gedrag voordoet dat verband houdt met een of meer van de kenmerken, vermeld in artikel 15bis,”;

2° in paragraaf 2 wordt tussen de zinsnede “connotatie voordoet,” en de woorden “met als doel” de zinsnede “met inbegrip van ongewenste seksuele handelingen en verzoeken om dergelijke handelingen, seksueel expliciet lichamelijk contact en ongewenste opmerkingen van seksuele aard,” ingevoegd.

Art. 26. In artikel 18 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 16, §3" vervangen door de zinsnede "artikel 15bis".

Art. 27. Aan artikel 19 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De redelijkheid van de aanpassing, vermeld in het eerste lid, wordt beoordeeld op basis van onder meer de volgende indicatoren:

- 1° de financiële impact van de aanpassing, waarbij rekening wordt gehouden met eventuele ondersteunende financiële tegemoetkomingen en de financiële draagkracht van degene op wie de aanpassingsplicht rust;
- 2° de organisatorische impact van de aanpassing;
- 3° de te verwachten frequentie en duur van het gebruik van de aanpassing door personen met een handicap;
- 4° de impact van de aanpassing op de levenskwaliteit van een daadwerkelijke of potentiële gebruiker met een handicap of daadwerkelijke of potentiële gebruikers met een handicap;
- 5° de impact van de aanpassing op de omgeving en op andere gebruikers;
- 6° het ontbreken van gelijkwaardige alternatieven;
- 7° het verzuim van voor de hand liggende of wettelijk verplichte normen."

Art. 28. In artikel 20 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° aan het eerste lid, 6°, wordt de zinsnede ", mobiliteit, onderwijs, sport en energie, alsook bij het sluiten, uitvoeren of beëindigen van overeenkomsten ter zake" toegevoegd;
- 2° aan het eerste lid, 7°, worden de woorden "en sociale bescherming" toegevoegd;
- 3° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:

"De bepalingen van dit decreet zijn van toepassing op discriminatie op het gebied van arbeidsbetrekkingen als vermeld in het eerste lid, 1° tot en met 3°, als het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt niet voorziet in een ruimere rechtsbescherming voor de benadeelde persoon.";

- 4° het vijfde lid wordt opgeheven.

Art. 29. In artikel 22bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 28 maart 2014, wordt de zinsnede "Een ouder die zich in een arbeidsbetrekking bevindt en die zwangerschaps- en bevallingsverlof, vaderschapsverlof of adoptieverlof heeft," vervangen door de zinsnede "Een ouder, pleegouder, voogd of mantelzorger die zich in een arbeidsbetrekking bevindt en die verlof heeft in het kader van gezinsverantwoordelijkheden, als vermeld in artikel 15bis, §1,".

Art. 30. In artikel 24 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1 wordt de zinsnede "vermeld in artikel 20, 4°, 5°, 6° en 7°" vervangen door de zinsnede ", vermeld in artikel 20, eerste lid, 4°, 5°, 6° en 7°";
- 2° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden "het gebied" vervangen door de zinsnede "de gebieden,";
- 3° in paragraaf 2, eerste lid, wordt tussen de zinsnede "artikel 20, eerste lid, 6°" en de zinsnede ", is er sprake van" de zinsnede "en 7°" ingevoegd;

4° paragraaf 2, tweede lid, wordt vervangen door wat volgt:

“In afwijking van het eerste lid is er geen sprake van directe discriminatie in de zin van artikel 16, §1, in het gebied, vermeld in artikel 20, eerste lid, 6°, indien het aanbod ervan, de toegang tot of de levering ervan aan, uitsluitend of hoofdzakelijk, leden van een bepaald geslacht door een legitiem doel wordt gerechtvaardigd en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.”.

Art. 31. In artikel 25 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt het woord “geaardheid” vervangen door het woord “orientatie”;

2° het derde lid wordt opgeheven.

Art. 32. Aan hoofdstuk IV, afdeling III, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 maart 2014 en 18 mei 2018, wordt een artikel 25bis toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 25bis. Als de ongunstigere behandeling wegens een of meer van de beschermde kenmerken, vermeld in artikel 15bis, raakt aan meerdere gebieden als vermeld in artikel 20, eerste lid, geldt de rechtvaardigingsregeling die de sterkste rechtsbescherming biedt aan de benadeelde persoon.”.

Art. 33. Aan hoofdstuk IV, afdeling III, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 maart 2014 en 18 mei 2018, wordt een artikel 25ter toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 25ter. Als iemand op grond van geloof of levensbeschouwing ongunstiger wordt behandeld dan iemand anders in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld, in de gebieden, vermeld in artikel 20, eerste lid, is er geen sprake van discriminatie in hoofde van publieke of particuliere organisaties waarvan de grondslag op geloof of levensbeschouwing is gebaseerd, op voorwaarde dat het geloof of de levensbeschouwing vanwege de activiteiten die worden ontwikkeld in de voormelde gebieden of de context waarin die worden uitgeoefend een wezenlijke, legitieme en gerechtvaardigde voorwaarde vormt gezien de grondslag van de organisatie. Dat verschil in behandeling kan geen discriminatie rechtvaardigen die op een andere grond gebaseerd is.

Als de bepalingen van dit decreet voor het overige worden geëerbiedigd, laat dit decreet het recht van publieke of particuliere organisaties waarvan de grondslag op geloof of levensbeschouwing is gebaseerd, onverlet om van personen die voor hen werkzaam zijn een houding van goede trouw en loyaliteit aan de grondslag van de organisatie te verlangen.”.

Art. 34. In artikel 26 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede “geslacht, genderidentiteit, genderexpressie, leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, gezondheidstoestand, handicap, fysieke of genetische eigenschap, sociale positie, nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming,” wordt vervangen door de zinsnede “een van de kenmerken, vermeld in artikel 15bis,”;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Met behoud van de toepassing van de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, kan de Vlaamse Regering, in het algemeen of voor welbepaalde domeinen of beschermde kenmerken, nader bepalen in welke situaties en onder welke voorwaarden een tijdelijke specifieke maatregel gehandhaafd of getroffen kan worden.”.

Art. 35. In hoofdstuk IV van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 maart 2014, 18 mei 2018, 19 maart 2021 en 28 oktober 2022, wordt een afdeling IVbis ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling IVbis. Procedure voor verzoeken om redelijke aanpassingen”.

Art. 36. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt in afdeling IVbis, ingevoegd bij artikel 35, een artikel 26bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 26bis. §1. Elke persoon die onderworpen is aan het discriminatieverbod, vermeld in dit decreet, neemt passende maatregelen om het aanvragen van redelijke aanpassingen als vermeld in artikel 19, te faciliteren, zoals het ter beschikking stellen van een aanvraagformulier dat ook elektronisch kan worden ingevuld, zonder dat andere communicatiemiddelen worden uitgesloten. De Vlaamse Regering stelt een model vast van het voormelde aanvraagformulier.

De persoon, vermeld in het eerste lid, verstrekt de aanvrager van redelijke aanpassingen als vermeld in artikel 19, zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen dertig dagen nadat die persoon de voormelde aanvraag heeft ontvangen, informatie over het gevolg dat aan de aanvraag is gegeven.

§2. In uitzonderlijke gevallen en als dat nodig is, kan de termijn, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, met dertig dagen worden verlengd. De aanvrager wordt binnen de termijn, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, op de hoogte gebracht van de voormelde verlenging en van de reden of redenen daarvoor.

§3. Als de aanvraag van redelijke aanpassingen, vermeld in paragraaf 1, op het eerste gezicht buitensporig is of op een te algemene wijze is geformuleerd om ze te kunnen onderzoeken, vraagt de persoon, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen de termijn, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, aan de aanvrager om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen. De persoon, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, motiveert dat verzoek en geeft, als dat mogelijk is, aan welke bijkomende gegevens nodig zijn om de aanvraag te kunnen onderzoeken. Een nieuwe termijn van dertig dagen begint te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.”.

Art. 37. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt in dezelfde afdeling IVbis een artikel 26ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 26ter. Als de persoon, vermeld in artikel 26bis, §1, eerste lid, beslist om de aanvraag van redelijke aanpassingen, vermeld in artikel 26bis, §1, eerste lid, volledig of gedeeltelijk in te willigen, voert hij die beslissing zo spoedig mogelijk uit, uiterlijk binnen zestig dagen vanaf de dag waarop de voormelde beslissing is genomen.

Als de persoon, vermeld in artikel 26bis, §1, eerste lid, oordeelt dat hij meer tijd nodig heeft om zijn beslissing uit te voeren, kan hij de termijn, vermeld in het eerste lid, verlengen met dertig dagen. De aanvrager van redelijke aanpassingen als vermeld in artikel 19, wordt binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, op de hoogte gebracht van een dergelijke verlenging en van de reden of redenen daarvoor.”.

Art. 38. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt in dezelfde afdeling IVbis een artikel 26quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 26quater. Als de persoon, vermeld in artikel 26bis, §1, eerste lid, de aanvraag van redelijke aanpassingen, vermeld in artikel 26bis, §1, eerste lid, volledig of gedeeltelijk afwijst, deelt hij de aanvrager de redenen voor die afwijzing mee en informeert hij hem over de mogelijkheid om klacht in te dienen bij het Vlaams Mensenrechteninstituut, vermeld in het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut en een vordering in te stellen bij de rechter conform afdeling V van dit decreet.

Als de persoon, vermeld in artikel 26bis, §1, eerste lid, geen beslissing meedeelt aan de aanvrager van redelijke aanpassingen als vermeld in artikel 19 binnen de termijnen, vermeld in artikel 26bis, wordt de aanvraag van redelijke aanpassingen, vermeld in artikel 26bis, §1, eerste lid, geacht te zijn afgewezen en heeft de aanvrager het recht om klacht in te dienen bij het voormelde Vlaams Mensenrechteninstituut en een vordering in te stellen bij de rechter conform afdeling V van dit decreet.”

Art. 39. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt in dezelfde afdeling IVbis een artikel 26quinquies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 26quinquies. Het verstrekken van de informatie, vermeld in deze afdeling, en het treffen van de redelijke aanpassingen, vermeld in artikel 19, is kosteloos voor de aanvrager van redelijke aanpassingen als vermeld in artikel 19. Als aanvragen van redelijke aanpassingen als vermeld in artikel 26bis, §1, eerste lid, kennelijk ongegrond of buitensporig zijn, onder andere door het repetitieve karakter ervan, kan de persoon, vermeld in artikel 26bis, §1, eerste lid, een van de volgende beslissingen nemen:

- 1° beslissen om een redelijke vergoeding aan te rekenen in het licht van de administratieve kosten waarmee het beantwoorden van de aanvragen gepaard gaat;
- 2° beslissen om de aanvragen niet te beantwoorden.

Het is aan de persoon, vermeld in artikel 26bis, §1, eerste lid, om de kennelijk ongegronde of buitensporige aard van de aanvraag, vermeld in het eerste lid, aan te tonen.”

Art. 40. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt in dezelfde afdeling IVbis een artikel 26sexies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 26sexies. Deze afdeling doet geen afbreuk aan decretale bepalingen die in een ruimere rechtsbescherming voorzien voor personen met een handicap.”

Art. 41. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt een artikel 27bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 27bis. Als een ongunstige behandeling gebaseerd is op meerdere beschermde kenmerken als vermeld in artikel 15bis wordt bij de beoordeling van die ongunstige behandeling rekening gehouden met de omstandigheid dat meerdere beschermde kenmerken aan de orde zijn, en met de bijzondere kwetsbaarheid van de benadeelde persoon die daaruit kan voortvloeien.”

Art. 42. In artikel 28 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt de zinsnede "In de gevallen, vermeld in §2," vervangen door de zinsnede "Als het slachtoffer een schadevergoeding vordert, en de rechter discriminatie vaststelt,";
- 2° in paragraaf 2, inleidende zin, wordt de zinsnede "in §1" vervangen door de zinsnede "in paragraaf 1";
- 3° in paragraaf 2, 1°, wordt de zinsnede "in de zin van artikel 20, 1° tot en met 3°" telkens vervangen door de zinsnede "als vermeld in artikel 20, eerste lid, 1° tot en met 3°";
- 4° in paragraaf 2, 1°, worden de zinsnede ", tenzij de werkgever aantoonst dat de betwiste ongunstige of nadelige behandeling ook op niet-discriminerende gronden getroffen zou zijn" en de zin "In dat laatste geval wordt de forfaitaire schadevergoeding voor materiële en morele schade beperkt tot drie maanden brutobeloning." opgeheven;
- 5° in paragraaf 2 wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° in alle andere gevallen dan de gevallen, vermeld in punt 1°, bedraagt de forfaitaire vergoeding van de morele schade die is geleden door een feit van discriminatie, 1950 euro.";
- 6° aan paragraaf 2 worden een tweede tot en met vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"Op verzoek van een van de partijen, kan de rechter bij een met bijzondere redenen omklede beslissing de forfaitaire schadevergoeding, vermeld in het eerste lid, 1°, verminderen tot drie maanden brutobeloning of verhogen tot negen maanden brutobeloning.

Op verzoek van een van de partijen kan de rechter bij een met bijzondere redenen omklede beslissing de forfaitaire schadevergoeding, vermeld in het eerste lid, 2°, verminderen naar een bedrag van 1000 euro of verhogen naar een bedrag van 3900 euro.

Bij de beslissing, vermeld in het tweede en derde lid, houdt de rechter rekening met de volgende elementen:

- 1° de aard, de ernst en de duur van de inbreuk op het discriminatieverbod;
- 2° het eenmalige of repetitieve karakter van de discriminatie ten aanzien van het slachtoffer;
- 3° de kwetsbaarheid van het slachtoffer;
- 4° de maatregelen die de verweerder heeft genomen om de schade te beperken die het slachtoffer heeft geleden;
- 5° de opzettelijke of nalatige aard van de inbreuk op het discriminatieverbod;
- 6° elke andere omstandigheid die maakt dat de morele schade die het slachtoffer heeft geleden, ernstiger of minder ernstig is dan gemiddeld.

De bedragen van de forfaitaire schadevergoeding, vermeld in het eerste lid, 2°, en het derde lid, zijn gekoppeld aan de schommelingen van het algemene indexcijfer van de consumptieprijs van het Rijk. De bedragen worden jaarlijks op 1 januari aangepast op basis van een coëfficiënt die verkregen wordt door het gemiddelde van de maandelijkse indexcijfers van het voorgaande jaar te delen door het gemiddelde van de indexcijfers van het jaar 2022. Het gemiddelde van de maandelijkse indexcijfers wordt afgerond op

het hogere of lagere honderdste naargelang het cijfer van de duizendsten al of niet vijf bereikt, en de coëfficiënt wordt afgerond op het hogere of lagere tienduizendste naargelang het cijfer van de honderdduizendsten al of niet vijf bereikt. Na de toepassing van de coëfficiënt wordt het bedrag afgerond op het hogere of lagere honderdste naargelang het cijfer van de duizendsten al of niet vijf bereikt. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen van de bekendmaking van de voormelde aanpassing.”

Art. 43. In artikel 29 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord “instellingen” vervangen door het woord “rechtspersonen”;

2° in paragraaf 1 wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De voorzitter van de rechtbank heeft de mogelijkheid om positieve maatregelen op te leggen met het oog op de beëindiging van de overtreding van de bepalingen van dit decreet of het voorkomen van de herhaling van gelijkaardige daden die een overtreding van de bepalingen van dit decreet vormen. De voorzitter van de rechtbank kan daarbij een termijn opleggen waarbinnen de opgelegde positieve maatregelen uitgevoerd moeten worden.”;

3° in paragraaf 2 wordt het woord “kan” vervangen door het woord “kent” en wordt het woord “toekennen” vervangen door het woord “toe”;

4° er wordt een paragraaf 2bis ingevoegd, die luidt als volgt:

“§2bis. De voorzitter van de rechtbank kan overeenkomstig artikel 27 de nietigheid uitspreken van bepalingen die strijdig zijn met dit decreet en de bepalingen volgens welke een of meer contracterende partijen afzien van de rechten die door dit decreet gewaarborgd worden.”;

5° paragraaf 3, tweede lid, wordt vervangen door wat volgt:

“De maatregelen van openbaarmaking, vermeld in het eerste lid, mogen evenwel slechts worden opgelegd als en in de mate dat de voorzitter van de rechtbank deze passend en noodzakelijk acht in het licht van een of meer van de volgende doeleinden:

1° het slachtoffer van de discriminatie genoegdoening verschaffen voor de geleden morele schade;

2° de verweerder ertoe aanzetten zijn discriminerend gedrag te stoppen of niet te herhalen;

3° andere door de vastgestelde discriminatie benadeelde personen kennis laten nemen van de vastgestelde inbreuk zodat zij in voorkomend geval hun rechten jegens de betrokken overtreder kunnen doen gelden;

4° andere rechtsonderhorigen ervan op de hoogte stellen welke gedragingen hen aan sancties kunnen blootstellen;

5° het publiek zo ruim mogelijk kennis laten nemen van de beslissing en de gronden waarop die is gebaseerd.”;

6° aan paragraaf 3 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De voorzitter van de rechtbank kan de maatregelen van openbaarmaking, vermeld in het eerste lid, niet bevelen zonder de partijen daarover te hebben gehoord.”;

7° aan paragraaf 3 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De maatregelen van openbaarmaking, vermeld in het eerste lid, worden uitgevoerd met inachtneming van de voorschriften inzake pseudonimisering vermeld in artikel 782, §5, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, tenzij de voorzitter van de rechtbank op uitdrukkelijk verzoek van de betrokken natuurlijke persoon anders beslist.”;

8° aan paragraaf 4, zevende lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

“Het vonnis wordt daarnaast binnen acht dagen te rekenen vanaf de uitspraak ter kennis gebracht aan het Vlaams Mensenrechteninstituut, vermeld in het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut, door de griffier van de rechtbank.”.

Art. 44. In artikel 30 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt het woord “instellingen” vervangen door het woord “rechtspersonen”.

Art. 45. In artikel 31, 1° en 2°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “in de zin van artikel 16, §3” vervangen door de zinsnede “, vermeld in artikel 15bis”.

Art. 46. Aan hoofdstuk IV, afdeling V, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt een artikel 35bis toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 35bis. De rechtsvorderingen op grond van dit decreet verjaren na vijf jaar vanaf de dag waarop ze zijn ontstaan. Bij voortdurende of voortgezette discriminaties gaat de voormelde termijn in op het ogenblik dat de wederrechtelijke toestand ophoudt te bestaan.

De verjaring wordt geschorst zolang een klacht over het voorwerp van de rechtsvordering in behandeling is bij het Vlaams Mensenrechteninstituut, vermeld in het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut, en wordt gestuit conform artikel 2244 tot en met 2250 van het oud Burgerlijk Wetboek.”.

Art. 47. Aan hoofdstuk IV, afdeling V, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, wordt een artikel 35ter toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 35ter. De rechter kan bevelen dat zijn beslissing of de samenvatting die hij opstelt op grond van dit decreet, wordt aangeplakt tijdens de door hem bepaalde termijn, zowel buiten als binnen de inrichtingen van de overtreder of de lokalen die hem toebehoren, en dat zijn vonnis of arrest of de samenvatting ervan in kranten of op enige andere wijze wordt bekendgemaakt. De overtreder moet de kosten daarvan dragen.

De maatregelen van openbaarmaking, vermeld in het eerste lid, mogen evenwel slechts worden opgelegd als en in de mate dat de rechter deze passend en noodzakelijk acht in het licht van een of meer van de volgende doeleinden:

- 1° het slachtoffer van de discriminatie genoegdoening verschaffen voor de geleden morele schade;
- 2° de verweerder ertoe aanzetten zijn discriminerend gedrag te stoppen of niet te herhalen;
- 3° andere door de vastgestelde discriminatie benadeelde personen kennis laten nemen van de vastgestelde inbreuk zodat zij in voorkomend geval hun rechten jegens de betrokken overtreder kunnen doen gelden;
- 4° andere rechtsonderhorigen ervan op de hoogte stellen welke gedragingen hen aan sancties kunnen blootstellen;

5° het publiek zo ruim mogelijk kennis laten nemen van de beslissing en de gronden waarop deze is gebaseerd.

De rechter kan de maatregelen van openbaarmaking, vermeld in het eerste lid, niet bevelen zonder de partijen daarover te hebben gehoord.

De maatregelen van openbaarmaking, vermeld in het eerste lid, worden uitgevoerd met inachtneming van de voorschriften inzake pseudonimisering, vermeld in artikel 782, §5, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek tenzij de rechter op uitdrukkelijk verzoek van de betrokken natuurlijke persoon anders beslist.

Elk vonnis of arrest dat door de hoven en rechtbanken wordt gewezen op grond van dit decreet wordt binnen acht dagen te rekenen vanaf de uitspraak ter kennis gebracht aan het Vlaams Mensenrechteninstituut, vermeld in het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut, door de griffier van het betrokken rechtscollege.

Bovendien licht de griffier van het hof of de rechtbank waar een beroep, verzet of derdenverzet, is ingesteld tegen een vonnis of arrest als vermeld in het vijfde lid, onverwijld het voormelde Vlaams Mensenrechteninstituut in.”

Art. 48. In artikel 36 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1 wordt de zinsnede “Als een persoon of een van de instellingen, verenigingen of organisaties, vermeld in artikel 41,” vervangen door de zinsnede “Als een persoon of een van de rechtspersonen, verenigingen of organisaties, vermeld in artikel 41,”;
- 2° in paragraaf 1 wordt tussen de woorden “een bevoegd gerecht” en de woorden “de schending inroept” de zinsnede “of in een procedure voor de geschillenkamer van het Vlaams Mensenrechteninstituut, vermeld in het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut,” ingevoegd;
- 3° in paragraaf 2, 1°, wordt het woord “instellingen” vervangen door het woord “rechtspersonen”;
- 4° er wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Het aanvoeren van feiten die het bestaan van een discriminatie kunnen doen vermoeden, vereist geen bewijs van opzet of enige andere specifieke drijfveer van de verweerder.”

Art. 49. In artikel 37 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 oktober 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1 worden tussen de woorden “een melding” en de woorden “of klacht”, de woorden “wordt gedaan” ingevoegd;
- 2° in paragraaf 1 worden de woorden “of klacht wordt ingediend” vervangen door de zinsnede “, een klacht wordt ingediend”;
- 3° in paragraaf 1 wordt het woord “procedure” telkens vervangen door het woord “rechtsvordering”;
- 4° aan paragraaf 1 wordt de zinsnede “, of aan de inhoud ervan” toegevoegd;

5° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder melding, klacht of rechtsvordering begrepen:

- 1° een melding die de betrokkene heeft gedaan of een klacht die de betrokkene heeft ingediend bij de instantie of organisatie waar de discriminatie plaatsvond of bij de ambtenaren die krachtens artikel 39 van dit decreet belast zijn met het toezicht op de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan;
- 2° een melding die de betrokkene heeft gedaan of een klacht die de betrokkene heeft ingediend bij het Vlaams Mensenrechteninstituut, vermeld in het decreet van 28 oktober 2022 tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut, of bij een rechtspersoon, vereniging of organisatie als vermeld in artikel 41 van dit decreet;
- 3° een melding die gedaan is of klacht die ingediend is ten voordele van de betrokkene door een rechtspersoon, vereniging of organisatie als vermeld in artikel 41 van dit decreet, bij de instantie of organisatie waar de discriminatie plaatsvond;
- 4° een melding gedaan of een klacht ingediend bij een dienst belast met het toezicht op de handelingen en de werking van administratieve overheden of bestuursinstanties of die optreedt met het oog op buitengerechtelijke geschillenbehandeling;
- 5° een aangifte gedaan bij de politiediensten, een klacht met burgerlijke partijstelling ingediend bij de onderzoeksrechter, of een kennisgeving aan de procureur des Konings;
- 6° een rechtsvordering die de betrokkene heeft ingesteld;
- 7° een rechtsvordering die ingesteld is ten voordele van de betrokkene door een rechtspersoon, vereniging of organisatie als vermeld in artikel 41 van dit decreet.”;

6° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. Om de bescherming, vermeld in paragraaf 1, te genieten moet de persoon op wie de vermeende inbreuk betrekking heeft aantonen dat er een melding werd gedaan of een klacht werd ingediend of een rechtsvordering werd ingesteld omwille van een inbreuk op dit decreet. Dit bewijs kan met elk rechtsmiddel geleverd worden.

Wanneer een persoon, binnen twaalf maanden nadat die kennis had van de melding of de klacht of nadat die redelijkerwijs kennis kon hebben van deze acties, een nadelige maatregel treft ten aanzien van de persoon op wie de vermeende inbreuk betrekking heeft, valt de bewijslast dat de nadelige maatregel geen verband houdt met de melding of de klacht, of met de inhoud ervan, ten laste van de persoon die de nadelige maatregel heeft getroffen. Deze bewijslast valt eveneens ten laste van diegene tegen wie de rechtsvordering werd ingesteld wanneer de nadelige maatregel werd genomen nadat de rechtsvordering werd ingesteld en dit tot drie maanden na de dag waarop de rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde is getreden.

Wanneer de persoon op wie de vermeende inbreuk betrekking heeft een melding doet, een klacht indient of een rechtsvordering instelt of wanneer een persoon, vermeld in artikel 38, de in dat artikel bedoelde handelingen stelt, kan die daarvan een schriftelijk en gedateerd bewijs vragen bij de instantie, rechtspersoon, vereniging of organisatie, vermeld in paragraaf 2.

Dit schriftelijke bewijs, verstrekt door de instantie, rechtspersoon, vereniging of organisatie, vermeld in het derde lid, bevat de identiteit van de

persoon, de ondernomen acties, de datum van de actie en de datum waarop het bewijs werd gevraagd.”;

7° in paragraaf 4, eerste lid, wordt de zinsnede “§1” vervangen door de zinsnede “paragraaf 1”;

8° in paragraaf 4, eerste lid, wordt tussen de woorden “die persoon of de” en de woorden “verenigingen of organisaties” de zinsnede “rechtspersonen,” ingevoegd;

9° in paragraaf 5 wordt de zinsnede “§3” vervangen door de zinsnede “paragraaf 4”, wordt de zinsnede “§1” vervangen door de zinsnede “paragraaf 1” en wordt de zinsnede “artikel 28, §2, 2°” vervangen door de zinsnede “artikel 28, §2”;

10° aan paragraaf 5 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De schadevergoeding bedoeld in deze paragraaf kan gecumuleerd worden met de schadevergoedingen wegens discriminatie voorzien in artikel 28, §2.”;

11° in paragraaf 6, inleidende zin, wordt tussen de zinsnede “getroffen werden, of de” en de woorden “verenigingen of organisaties” de zinsnede “rechtspersonen,” ingevoegd;

12° in paragraaf 6, inleidende zin, wordt de zinsnede “§4” vervangen door de zinsnede “paragraaf 4”;

13° in paragraaf 6, 2° en 3°, wordt de zinsnede “§1” telkens vervangen door de zinsnede “paragraaf 1”;

14° aan paragraaf 6 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De schadevergoeding bedoeld in deze paragraaf kan gecumuleerd worden met de schadevergoedingen wegens discriminatie voorzien in artikel 28, §2.”.

Art. 50. In artikel 41 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Met toepassing van de voorwaarden, vermeld in artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek, kunnen alle rechtspersonen die de bescherming beogen van de rechten van de mens of fundamentele vrijheden zoals zij zijn erkend in de Grondwet en in de internationale instrumenten die België binden, in rechte optreden namens hun collectieve belang in alle geschillen waartoe dit decreet aanleiding kan geven.”;

2° er wordt een paragraaf 1bis ingevoegd, die luidt als volgt:

“§1bis. Alle privaatrechtelijke rechtspersonen die zich in hun statuten tot doel hebben gesteld het recht om niet gediscrimineerd te worden te verdedigen of discriminatie te bestrijden, kunnen namens en voor rekening van een persoon die meent te worden gediscrimineerd in rechte optreden in alle geschillen waartoe dit decreet aanleiding kan geven.”;

3° in paragraaf 2, inleidende zin, wordt de zinsnede “in de zin van artikel 20, punt 1° tot en met 3°” vervangen door de zinsnede “, vermeld in artikel 20, eerste lid, 1° tot en met 3°” en wordt de zinsnede “van artikel 20, punt 7°” vervangen door de zinsnede “als vermeld in artikel 20, eerste lid, 7°”;

4° aan paragraaf 2, inleidende zin, worden de woorden “namens hun collectieve belang of in naam en voor rekening van een persoon die meent te worden gediscrimineerd” toegevoegd;

5° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. Als de vordering, vermeld in paragraaf 1bis of 2, wordt ingesteld in naam en voor rekening van een persoon die meent te worden gediscrimineerd, is die vordering alleen ontvankelijk met diens instemming.”.

Hoofdstuk 4. Inwerkingtredingsbepaling

Art. 51. Dit decreet treedt in werking op 1 juni 2024.

De Vlaamse Regering kan voor iedere bepaling van dit decreet een datum van inwerkingtreding vaststellen die voorafgaat aan de datum, vermeld in het eerste lid.